« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος »

ΕΤΟΣ Β'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 1 Μαρτίου 1859 Ἀριθ. 4.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ ΥΠΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ.

Τὸ ἀτμόπλοιον προὐχώρει ταχέως ἄνω διὰ τοῦ Φιλλανδικοῦ κόλπου, ἐγὼ δὲ καθήμην μόνος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἐν τῇ πατρίδι ἤθελεν εἶσθαι νύξ τὴν ὥραν ταύτην, ἀλλ' εἰς τὰς βορείους ταύτας χώρας τὸν Ἰούνιον μῆνα δὲν ὑπάρχει νύξ. Ναὶ μὲν ἡ ἡμέρα δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀνατείλει ἐντελῶς, ἀλλ' ὠχρόν τι καὶ ἀμυδρὸν φῶς διεχύνετο εἰς τὰ πέριξ ὡς νὰ ἔλαμπεν ὁ ἥλιος διὰ μέσου τετριμμένης (1) ὑάλου.

Ὁ Τζωμποὺλ (2) ἀνέβη ἐκ τοῦ θαλάμου μὲ πρόσωπον ἀνήσυχον. Ὄχι βέβαια ἄνευ λόγου ἀποχρῶντος, ἀφήσας τὴν ζεστὴν κλίνην του εἰς τοιαύτην ὥραν. Περιέστρεψε βλέμμα προσεκτικὸν, καὶ μὴ ἰδὼν κανένα (διότι ἐγὼ ἐκαθήμην εἰς τὴν σκιὰν τοῦ ἑτέρου τῶν ἐπιτροχίων) ἤρχισε νὰ ῥίπτῃ πράγματά τινα εἰς τὴν θάλασσαν.

—Αἴ! Οὐϊγγινς, τί κάμνεις αὐτοῦ;

Ὁ Οὐΐγγινς ἐστράφη ἔντρομος.

—Ὦ! διάολε! μ' ἐτρόμαξες! εἶπε. Καλὲ σὺ εἶσαι Βράουν; ἐνόμισα ὅτι ἦτο ὁ κατάρατος ἐκεῖνος Ῥῶσσος κατάσκοπος.

—Καὶ τί ἔκαμνες αὐτοῦ; ἠρώτησα πάλιν.

—Ἔῤῥιπτα τὰ βιβλία μου καὶ τὰς ἐφημερίδας μου εἰς τὴν θάλασσαν. Εἶναι πολὺ αὐστηροὶ διὰ τὰ βιβλία καὶ τὰς ἐφημερίδας, καὶ δι' αὐτὰ πολλάκις οἱ ἄνθρωποι περιπλέκονται εἰς δυσκολίας. Ὁ κατάσκοπος ἐκεῖνος θέλει μὲ καταδώσει εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ δὲν τοῖς ἀφίνω λαβὴν κατηγορίας. Οὕτω λοιπὸν ἂς πᾶνε ς' τὸ καλόν.

Καὶ ταῦτα λέγων ἔῤῥιψεν εἰς τὴν θάλασσαν τὸν *Πούντζ*, τὸν *Τάϊμς*, τὸν *Βύρωνα* καὶ τὸν *Σακεσπεῖρον* βορὰν εἰς τοὺς ἰχθύας τοῦ Φιλλανδικοῦ κόλπου. Διὰ τῆς πράξεως ταύτης ὁ Κύριος Οὐϊγγινς ᾐσθάνθην ἑαυτὸν ἀναπεπαυμένον.

Ἐπί τινας ἡμέρας εἴχομεν συσχετισθῆ στενώτατα. Ὁ Τζωμποὺλ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωνάθαν (1) ἀγαπῶσιν ἀλλήλους πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον ἑκάτερος στέργει νὰ ὁμολογήσῃ Ἐντεῦθεν δὲ ἴσως ἡ διηνεκὴς συνάντησις καὶ συνδιάλεξις αὐτῶν. Τὸ αἷμα εἶναι θερμότερον τοῦ ὕδατος. Οἱ ὁμιλοῦντες τὴν γλῶσσαν ἣν ὡμίλει ὁ Σακεσπεῖρος καὶ φρονοῦντες τὰ τοῦ Μίλτωνος ἔχουσί τι κοινὸν μεταξύ των. Ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἦτο εὐχάριστον νὰ δυνάμεθα νὰ γογγύζωμεν εἰς τρόπον καταληπτὸν πρὸς ἀλλήλους.

Ὁ Τζωμποὺλ ἤρχισε νὰ γογγύζῃ κατὰ τὴν ἀγγλικὴν αὐτοῦ συνήθειαν ἐξ ὅλης καρδίας. Τὸ εἰς τὴν Ῥωσσίαν ταξείδιόν του τῷ ἤρχετο ἀνάποδα ἐκ πρώτης ἀρχῆς. Τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ νεώτερος σύντροφος τὸν ἐξαπέστειλλεν εἰς Ῥωσσίαν ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, διότι ἦτο βέβαιος ὅτι ἤθελε παγώσει ἐκεῖ μέχρι θανάτου. Πρὸς δὲ τούτοις ἦτο πεπεισμένος ὅτι δὲν ἤθέλεν εὑρεῖν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Τζάρου οὐδὲ κἂν μετριώτατον *μπηφστέκι* νὰ φάγῃ ἢ κἂν με-

(1) Ὁποία ἐστὶν ἡ σφαῖρα τοῦ λύχνου.
(2) Ἐπίκλησις τοῦ Ἀγγλικοῦ λαοῦ. (John Blull).

(1) Ἐπίκλησις τῶν Ἀμερικανῶν Brother Jonathan.

τρίας ποιότητος *pale-ale* (1) νὰ πίῃ. Προσθέσατε δὲ εἰς ταῦτα ὅτι ἡ θάλασσα τὸν ἐζάλιζεν εἰς τρόπον ἀνυπόφορον, ὅτι ἐβασανίζετο ὑπὸ φαντασμάτων τῆς ἀστυνομίας, καὶ ὠνειρεύετο τὸ Κνοῦτον τῆς Σιβηρίας· εἶχε δὲ βασανισθῆ οὐκ ὀλίγον ἕωσοῦ κατορθώσῃ νὰ λάβῃ διαβατήριον.

—Μὰ τὸν οὐρανὸν, εἶπεν, ἐνόμιζέ τιςὅτι μὲ ἐξέλαβον διὰ κλέπτην (2) ἢ διὰ ξεβράκωτον δημοκράτην. Ὁ Ῥῶσσος πρόξενος δὲν ἠρκέσθη εἰς τὸ νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν μου· ἠναγκάσθην νὰ τῷ εἴπω πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ἐπάγγελμά μου, καὶ διὰ τί ἤθελον νὰ ὑπάγω εἰς Ῥωσσίαν, πόσον καιρὸν σκοπεύω νὰ διαμείνω ἐκεῖ, ποίους ἔχω νὰ ἐνταμώσω, ἐὰν ἔχω καμμίαν ἐντολὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ παρά τινος ἑταιρίας, καὶ Κύριος εἶδε τί ἄλλο. Ἔσχε δὲ καὶ τὴν ἀναίδειαν τοῦ νὰ μὲ ἐρωτήσῃ ἂν εἶχον σκοπὸν νὰ γράψω βιβλίον περιηγήσεως! Ἐγώ! ὁ σύντροφος τοῦ καταστήματος Τόμψων Τζέγκινς Τόμψων καὶ συντροφίας καὶ μέλος ἀρχαίας οἰκογενείας νὰ γράψω βιβλίον! Ἔπειτα δὲ ἐχρειάσθη νὰ ἀποδείξω ὅτι ἤμην τῳόντι ἐκεῖνος ὅστις διϊσχυριζόμην ὅτι ἤμην. Ἠναγκάσθην νὰ φέρω τὸν ἱερέα καὶ δύο εὐυπολήπτους οἰκοδεσπότας ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ τούτου. Δὲν εἶναι σκανδαλῶδες τοῦτο;

Δὲν ἠδυνήθην νὰ συμμερισθῶ καθ' ὅλα τὰ αἰσθήματα τοῦ Κυρίου Οὐΐγγινς, διότι τὸ μέγα ὄνομα τοῦ καταστήματός του δὲν μὲ ἐξέπληξε, καὶ διότι ἐγὼ ἐσκόπευον νὰ γράψω βιβλίον περὶ Ῥωσσίας· ὅσον δὲ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς οἰκογενείας του ἠξεύρομεν ὅτι πάντες καταγόμεθα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ Ἀδὰμ, καὶ οὐδενὸς ἡ οἰκογένεια δύναται νὰ ἀποδειχθῇ ἀρχαιοτέρα τούτου. Πρὸς δὲ τούτοις ἐγὼ δὲν ὑπέφερα τόσον εἰς τὸ νὰ προμηθευθῶ τὸ διαβατήριόν μου. Ὑπῆγα μὲ τὴν ἡσυχίαν μου εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ῥωσσικοῦ προξενείου ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, καὶ μετὰ πέντε ἢ ἓξ εὐγενεστάτας ἐρωτήσεις τὰς ὁποίας μοὶ ἀπέτεινον, μοὶ ἔδωκαν τὸ διαβατήριόν μου, ἐπλήρωσα τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἦτο μετριώτατον, καὶ ἀπῆλθον ἀποπεμπόμενος εἰς τρόπον φιλοφρονέστατον καὶ μὲ εὐχὰς διὰ καλὸν κατευόδιον, καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὰ βάσανά μου.

—Ναί, εἶπεν ὁ Κύριος Οὐΐγγινς ἀγανακτῶν ἴσως διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς συμπαθείας μου, ὁ Τσάρος εὐνοεῖ τοὺς Ἀμερικανοὺς, καὶ ἔχει δίκαιον νὰ τοὺς εὐνοῇ, διότι τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ταυτότητος τῶν αἰσθημάτων « Ὅμοιος τῷ ὁμοίῳ πελάζει », οἱ τύραννοι ἀγαπῶσι τοὺς τυράννους· ὁ ἰδιοκτήτης ἑκατομμυρίων δούλων πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος τὸ ὁποῖον ἀνέχεται τὸ δουλεμπόριον, ἄλλως τε ἐγὼ δὲν γνωρίζω δεσποτισμὸν χειρότερον τῆς δημοκρατίας. Δὲν δύναται ὅμως νὰ χωνεύσῃ ἡμᾶς κα τὰς ἐλευθέρας ἀρχὰς ἡμῶν· πρός δε τούτοις ἠξεύρει, ὅτι θέλομεν προστατεύσει τὴν Τουρκίαν μὲ τὴν τελευταίαν ῥανίδα τοῦ αἵματός μας.

(1) Ὠχρὸν ζῦθον. (2) pick-pocket.

Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησαν τὰ φιλοφρονητικὰ ἐκεῖνα σκώμματα καὶ οἱ πλάγιοι σατυρισμοὶ, τοὺς ὁποίους συνειθίζουν νὰ ἀνταλάσσουν ὁ Τζωμποὺλ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωνάθαν περὶ τῆς χώρας καὶ τῆς κυβερνήσεως ἑκατέρων.

Ὁ Τζὼν ἠγανάκτει διὰ τὴν δουλεμπορίαν τῶν μαύρων ἐν Ἀμερικῇ, ὁ δὲ Ἰωνάθαν ἔρριπτε διὰ τὴν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις καὶ μεταλλείοις δουλείαν τῶν λευκῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ διὰ τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὰς κακίας αὐτῆς. Ὁ Τζὼν διϊσχυρίζετοῦτι ἡ ἕνωσις τοῦ Τεξζὰς, αἱ κατακτήσεις ἐπὶ τῆς Μεξικανικῆς χώρας, καὶ οἱ λῃστρικοὶ σκοποὶ ἐπὶ τῆς Κούβας ἦσαν τόσον φρικώδεις ὅσον ὁ διαμελισμὸς τῆς Πολωνίας. Ὁ Ἰωνάθαν ἀπηρίθμησε τὰς Βρεταννικὰς κατακτήσεις ἐν τῇ Ἰνδικῇ, τὸν πόλεμον τοῦ ὀπίου κατὰ τῆς Κίνας, τὰς ταραχὰς ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, τὴν παράτασιν τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας ἐπὶ τῶν Ἰονίων νήσων καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. Συνομιλοῦντες δὲ ὑπεθέτομεν ὅτι οὐδεὶς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐννόει ἡμᾶς, καὶ εἴχομεν ὑψώσει τὴν φωνήν μας εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε δὲν ἐχρειάζετο ἀκουστικὴ σάλπιγξ διὰ νὰ κλέψῃ τις τὰ μυστικά μας· ἡ δὲ ὁμιλία μας εἶχε καταντήσει τόσον γελοῖα ὅσον κωμῳδία τις, ὡς ἐφαίνετο τοῦτο ἀπὸ τὸ γελαστικὸν βλέμμα ἑνὸς τῶν συνεπιβατῶν, ὅστις ἵστατο πλησίον.

Ἡ ὄψις του ἐπρόδιδε τὴν Ῥωσσικὴν καταγωγήν του· ἡ στρογγύλη κεφαλή του, τὸ πεπατημένον πρόσωπόν του, ἡ ξανθὴ κόμη, καὶ οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοί του, ἡ σιμὴ ῥὶν καὶ ἀνεστραμμένη κατὰ τὸ ἄκρον εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνωνται οἱ ῥώθωνές του, πάντα ταῦτα κατεδείκνυον αὐτὸν Μοσκοβίτην εἰς τρόπον ἀλάνθαστον. Εἰς δὲ τὴν παροῦσαν περίστασιν τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο τόσον ἐνθουσιῶδες καὶ ἐκφραστικὸν ὥστε πολὺ ἀπεῖχε τοῦ νὰ φαίνεται χυδαῖον· ἦτο τοιοῦτον πρόσωπον ὁποῖον πρέπει νὰ ἐφόρεσαν ὁ Σωκράτης πρὶν ἡ Ξανθίππη ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Εἶχε δὲ σῶμα μετρίου ἀναστήματος καὶ καλλίστης κατασκευῆς, τὴν δὲ ἡλικίαν του ἠδύνατο νὰ εὕρῃ τις ὁπουδήποτε μεταξὺ τοῦ τριακοστοῦ καὶ τεσσαρακοστοῦ ἔτους. Ὁ Κύριος Οὐΐγγινς ἐκυριεύθη ὑπὸ τρόμου ὅτε ἐπείσθη ὅτι εἶχεν ἀκούσει καὶ ἐννοήσει τὴν συνομιλίαν μας. Ἦτο βέβαιος ὅτι ὁ Ῥῶσσος ἦτο κατάσκοπος, καὶ ὅτι διὰ τῆς περὶ Πολωνίας μνείας αὐτοῦ εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἤθελε τοὐλάχιστον κερδίσει τὸ εἰς τὴν Σιβηρίαν ταξείδιον· διὰ τοῦτο λοιπὸν τὴν ἐπιοῦσαν ἠγέρθη ἐνωρὶς τὸ πρωῒ ἵνα ἀπαλλαχθῇ παντὸς κινδυνώδους βιβλίου ἢ ἐγγράφου. Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ἐσυλλογίσθην ὅτι ἐὰν ὁ Ῥῶσσος ἦτο τῳόντι κατάσκοπος, ὁ καλλίτερος τρόπος ἤθελεν εἶναι τὸ νὰ μὴ κρύψω τίποτε, καὶ ἐπειδὴ οὐδὲν εἶχον νὰ κρύψω, τὸ ἔργον μου δὲν ἦτο δύσκολον Οὕτω λοιπὸν ἐδραξάμην τῆς πρώτης εὐκαιρίας τοῦ νὰ ἀποτείνω αὐτῷ τὸν λόγον. Ὡμίλει τὴν ἀγγλικὴν οὐχὶ ὡς ἰθαγενὴς βέβαια, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ὁ Κοσοὺθ, ὀλίγον ὑπὲρ τὸ δέον ὀρθῶς, ὡς νὰ εἶχε μάθει τὴν γλῶσσαν ἐκ βιβλίων καὶ οὐχὶ διὰ τῆς συνομιλίας. Ἔμαθον ὅτι ἦτο μηχανικὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κυβερνήσεως, ἐπιστρέφων ἐκ περιοδείας ἐν τῇ Βαλτικῇ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ὀχυμάτων· τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο Ἰωάννης Πέτροβιτς. Καὶ ταῦτα ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς.

Ἕωσοῦ ὁ Τζωμποὺλ ἀποπερατώσῃ τὴν εἰς τοὺς ἰχθῦς τοῦ κόλπου διανομὴν τῶν βιβλίων καὶ ἐγγράφων του, ὁ ὁρίζων ἐκαλύφθη ὑπὸ μελανοειδῶν ἀντικειμένων, ἅτινα ταχέως ἔλαβον τὴν μορφὴν ἱστῶν, κεραιῶν, σχοινίων, καὶ σκαφῶν πλοίων. Συνηντήθημεν μετά τινος μοίρας τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς, ὅστις ἔκαμνε τὸν θερινὸν περίπλουν αὐτοῦ εἰς τὴν Ῥωσσικὴν ἐκείνην θάλασσαν. Τὸ θέαμα τοῦτο δὲν ἔθελξε ποσῶς τὸν Κύριον Οὐΐγγινς. Ναί μὲν τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν ὑπῆρχεν ἀποχρῶσα αἰτία, ἵνα νομίσῃ τις τὸν μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας πόλεμον ἐπικείμενον, καὶ ὅμως προαίσθημά τι τὸν ἐτάραξε, τὸ προαίσθημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάντοτε εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ κακοῦ. Ἴσως δὲ ἐθελοκακίᾳ φερόμενος ἠθέλησα νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τοῦ φίλου μου εἰς τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον ἐξοπλισμὸν, ἐνῷ διεβαίνομεν πλησίον του.

—Πολὺ ἄσχημα ἐκάμετε, τῷ εἶπον, νὰ καταστρέψητε τὸν στόλον τῆς Δανίας ἐν Κοπενάγῃ, διότι διὰ τῆς πράξεως ἐκείνης μετεβάλετε τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν εἰς Ῥωσσικὴν λίμνην. Ὁ Τζάρος φαίνεται νὰ ἔχῃ σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ συμμερίζηται μεθ' ὑμῶν τὸ σκῆπτρον τοῦ Ποσειδῶνος.

—Πούφφ! τί ἠξεύρουν οἱ Ῥῶσσοι ἀπὸ ναυτικήν· καὶ ἔχουν ἐμπορικὸν ναυτικὸν διὰ νὰ συλλέγωσι ναύτας ἐν καιρῷ ἀνάγκης; καὶ πόσος καιρὸς νομίζετε ὅτι μᾶς χρειάζεται διὰ νὰ σκουπίσωμεν αὐτὰ τὰ *φρόκαλα* ἀπὸ τὴν θάλασσαν;

—Ἐνθυμεῖσαι, τῷ λέγω, τὴν παροιμίαν ἥτις λέγει, *Πρῶτα πιάσε τὰ ψάρια σου καὶ ὕστερα τηγάνισέ τα;* Μὲ φαίνεται πολὺ δύσκολον νὰ δυνηθῆτε νὰ καταστρέψητε τὸν στόλον τοῦτον ὑπερασπιζόμενον ὑπὸ τῶν τηλεβόλων τοῦ Κρονστάδ, καὶ τοῦτο δὲν θέλομεν ἀργήσει νὰ ἴδωμεν. (1) Βεβαιωθῆτε ὅτι ἐκάμετε μέγα λάθος συμμαχήσαντες μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ Αὐστρίας κατὰ τοῦ Ναπολέοντος· Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἔπρεπε νὰ συμμαχήσωσι τότε, καὶ τοῖς συμφέρει νὰ ἦναι σύμμαχοι καὶ σήμερον, εἰδεμὴ, ἡ Ῥωσσία θέλει σᾶς ἐπισκιάσει ἀμφοτέρους. Ὁ Κύριος Οὐΐγγινς ἐγόγγυσεν· ἡ ὑπόθεσις τοῦ λόγου μας ἐφάνη πολὺ ἀπέχουσα τοῦ νὰ ἦναι εὐάρεστος εἰς τὸν φίλον μου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ.

Μίαν ἐνῷ μαγικὴν τῆς ἀνοίξεως φίλην πρωΐαν,
Ἡ δροσοβόλος Ἠὼς ῥοδοκρίνους τανύουσα χεῖρας
Τῆς οὐρανίου στοᾶς τὴν καλλίδμητον ἤνοιγε πύλην,
Καὶ ὁ πυρφόρος ἐξήρχετο ἥλιος τ' ἅρμα του σύρων,
Καὶ τὰς χρυσᾶς του τοξεύων ἀκτῖνας μὲ φῶς ζωηφόρον
Τῆς γεραρᾶς περιέβαλλ' Ἀσίας τὸ εὔμορφον στῆθος.
Τὶς ἀηδὼν λιγυρόφωνος φίλη τοῦ Κάλλους ἐφάνη
Τὸν ὑψηλὸν διασχίζουσ' αἰθέρα πτηνὸν Ἠλυσίων
Κ' ἐρατεινῶς τὸν ἀέρα ῥιπίζουσα, κ' ὅλως γλυκέως
Τὴν προσφιλῆ της διηύθυνε πτῆσιν πλησίον πρὸς ὄχθας
Χλωροστεφοῦς ποταμοῦ μελισταλακτον νᾶμα κυλοῦντος.
Σ' τοὺς γλαφυρούς της δὲ ὄνυχας εἶχε γραφίδα καλλίστην
Κ' εἰς χρυσοπάρυφον βίβλον—Ἦν ἄγγελός τις θεσπεσία,
Ἐξ οὐρανοῦ πεμπομένη ἀγγέλλουσα μέγα τι δῶρον
Ἀπὸ τῶν θείων χειρῶν ἀφεθὲν εἰς τὴν γῆν εὐδαιμόνως,
Κ' εἰς ἐντολὴν ὑψηλὴν εἰς ἀνθρώπινον φέρουσα βίον.
Εἰς τὸ ποτάμιον χεῖλος δ' ἐκεῖ ἀνηγείρετο δάφνη
Τοὺς ἀειθάλλοντας κλόνους της κλίνουσα κάτω μὲ χάριν,
Καὶ χορηγοῦσα σκιὰν προσφιλῆ τερπνοτάτην. Ἐπάνω
Τῆς δάφνης ταύτης μὲ ἦθος πολλῆς εὐφροσύνης κατέπτη
Ἡ λιγυρὰ ἀηδὼν, καὶ ἐπάνω εἰς κλάδον ἀρεῖσα
Τὴν, ἣν ἐκράτει γραφίδα, καὶ τὴν χρυσοπάρυφον βίβλον
Ἆσμα ἐτόνισεν ἔνθους μὲ μέλος μαγεῦον τὴν πλέον
Ἀπαθεστέραν καρδίαν. Ἠκούοντο δὲ ἐκ τοῦ μέλους
Τοῦ θελκτικοῦ της αὐτοὶ οἱ χαρμόσυνοι λόγοι μὲ τόνον
Προφητικὸν θεοπνεύστου προφήτου. Καὶ ἔλεγον οὕτω:
« Θάλασσα, γῆ, οὐρανοί, Ἑορτῆς περιβλήθητε κόσμον
Πᾶσα ἡ φύσις στολὴν καλλονῆς περιδύθητι νέας,
Θὲς εἰς τὸ μέτωπον στέμμα κλεινοῦ, ἀγλαοῦ μεγαλείου,
Καὶ εἰς χαρὰν ἐξαισίαν ὁρμήθητε ὅλη. Παιδίον
Σοὶ ἐγεννήθη μικρὸν, πλὴν ἀξίωμα μέγα κομίζον,
Εἶν' οὐρανόθεν αὐτὸ ὡρισμένον μ' ἀμίαντον χάριν
Τῶν καλλονῶν Σου νὰ ψάλλῃ τὰ θέλγητρα, καὶ τὰ μεγέθη,
Τῆς πλάσεως Σου αὐτῆς εἰς αἰθέρια ὕψη Ὀλύμπου
Νὰ ἀναγάγῃ, κ' αὐτὴν τοῦ Θεοῦ τὴν ἀθέατον ὄψιν
Νὰ ζωγραφήσῃ μὲ χεῖρα οὐχὶ οὐδαμῶς ἀνθρωπίνην,
Τοῦ τριλαμποῦς τῆς Θεότητος Θρόνου τὸ βάθρον νὰ ψαύσῃ
Κ' ἐκ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φαεινοῦ, ἀργυρούχου κρατῆρος
Τὸ μυστικὸν ν' ἀρυσθῇ καὶ πανεύοσμον μῦρον· καὶ τοῦτο
Νὰ ἐπιχύσῃ εἰς ἅπαν τὸ γήϊνον στῆθος, καὶ κάλλη
Ζωηροτάτης μορφῆς εἰς πᾶν κ' ἄψυχον πλάσμα νὰ δώσῃ.
Χαίρετε θάλασσα, γῆ, Οὐρανῶν ὁ ἀπέραντος θόλος,
Τὸ γεννηθὲν χαριτόβρυτον τοῦτο καὶ ἔντιμον βρέφος
Εἶν' Ποιητὴς ὑψινούστατος, εἶναι ὁ μέγας ἐκεῖνος
Ὅμηρος, ὅστις ποτὲ τοῦ σκληροῦ ὀλετῆρος θανάτου
Δὲν θὰ γευθῇ τὸ ποτὸν, ἀλλ' εἰς πάντα τοῦ Κόσμου τὸν χρόνον
Θέλει ἀθάνατος ζῇ, καὶ πανσέβαστος θέλει διδάκτωρ
Εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει, κ' εἰς πᾶσαν τοῦ βίου των
(τεχνην ».
Ἡ λιγυρόφωνος ταῦτ' ἀηδὼν θεοφόρητος μάντις
Εἶπεν ἐκχέουσα μέλος ᾠδῆς θελκτικῆς γλυκυτάτης,
Κ' ἐρατεινῶς πτερυγίσασα ἔκαμε κάτω νὰ πέσῃ
Ἡ καλλιπτέρυξ γραφὶς, καὶ ἡ βίβλος, κ' ἀπέπτη—Παιδίου
Ἀρτιγεννήτου ἠκούσθη κλαυθμύρισμα ὅμοιον ὄχι
Μὲ τῶν βρεφῶν τοὺς κλαυθμοὺς, ἀλλ' ἐξαίσιον μέλισμα ἔχον
Καὶ ἁρμονίαν φωνῆς γλυκερᾶς, ὡς φωνῆς ἀηδόνος,
Ἢ λευκοπτέρυγος κύκνου ἐκ κύματος ὅστις εὐρόου
Χαίρων ἀνέδυ μελίζων τοῦ νέου του βίου τὸν ὄρθρον
Ἦτο δ' αὐτὸ τὸ θεσπέσιον βρέφος ἐκεῖ ὑποκάτω
Τῆς ἱερᾶς φιλομάντιδος δάφνης, κ' ἐνῷ ἡ μελίφρων
Μουσοφιλὴς ἀηδὼν τὴν μεγάλην του ψάλλουσα μοῖραν
Τὰ τῆς ἀξίας του σύμβολ' ἀφῆκ' ἐπ' αὐτοῦ νὰ ῥιφθῶσιν
Εἰς τὸ ἁβρόν του κατέπεσον στῆθος· Κ' ἀφῆκε τὸ βρέφος
Κλαυθμοὺς βαρέως πληγὲν, ἀλλὰ δὲν ἦν κλαυθμὸς οὗτος
(βρέφους.
Ἦτον ἠχὼ λαλιᾶς θαυμαστῆς, ἀνηκούστου ὡς τότε—
Φόρμιγκος ἦτο, καὶ λύρας εὐμόλπου μελίρρυτος ἦχος
Μυστηριώδης, ἐκφεύγων ταχὺς ὡς ἡ αὔρα ζεφύρου
Ἀπὸ τὰ νέα καλλίχορδα στήθη τοῦ βρέφους. Κ' ἐκεῖνο
Εἶχε στρωμνήν του καλὴν ἁπαλὴν, τὴν καλλίστρωτον χλόην.
Τὴν δροσερὰν καὶ ἀβρόχρουν, καὶ εἶχ' εὐπρεπῆ του κοιτίδα
Τῆς Εὐεργέτιδος γῆς τὸ φιλάνθρωπον κ' εὔγονον στέρνον—

(1) Ὁ ἀπόπλους οὗτος ἐγένετο πρὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ πολέμου.

Μήτηρ δὲ εὔμοιρος, ὅμως πτωχὴ πενιχρὰ ἐνδυμένη
Ἦτο πλησίον τοῦ βρέφους, καὶ ἔτειν' ἐπάνω του βλέμμα
Γέμον ἐκπλήξεως· Ποῖον ἐξῆλθε τῶν κόλπων της θαῦμα
Διενοεῖτο θεσπέσιον, ποῖον ἐπέκλωσ' ἡ μοῖρα
Νῆμα ζωῆς δι' αὐτὸ τὸ ἀρτιβλαστον ἄνθος—Κ' ἠκούσθη
Πλήθους ὡσεὶ κινουμένου βοὴ εὐγενὴς καὶ γλυκεῖα·
Ἦτο Μουσῶν ἡ χορεία κ' Ὡρῶν, καὶ Χαρίτων δὲ τοῦτο,
Πρὸς τὸ ὑψίμοιρον βρέφος βαδίζουσα. Κ' εἶχεν ἑκάστη
Μοῦσα σεπτὴ τῆς ἰδίας ἐνδόξου σοφίας εἰς χεῖρας
Τὸ προσφιλέστατον σύμβολον στέφανον φέρουσ'. Αἱ ὧραι,
Αἱ καλλιβλέφαροι δὲ καὶ ῥοδόχειλοι κάνιστρον εἶχον
Πλήρεις ἀνθῶν εὐθαλῶν κ' ἀμαράντων, κ' εὐθύμως σκιρτῶσαι
Τοῦ Παρνασσοῦ τὰς θεὰς ἠκολούθουν. Κρατῆρ' ἀλαβάστρου,
Ἡ τῶν Χαρίτων Τριὰς γαληνῶς μειδιῶσα ἐκράτει
Μύρου εὐόσμου ἀνάπλεων, ὅπερ ἐστάλαξ' ἀπ' ἄνθη
Τῶν Ἠλυσίων πεδίων, κ' ἦν στάγμα γλυκήτητος θείας·
Ἔβαιν' ἐν μέσῳ δ' αὐτοῦ τοῦ εὐμόρφου ἐνθέου θιάσου
Ὁ ἀργυρότοξος Φοῖβος Μουσῶν ὁ κλεινὸς ἀρχηγέτης
Πάσης αὐτοῦ τῆς Σοφίας καὶ τέχνης βαστάζων τὰ δῶρα·
Κρούων δὲ φόρμιγγ' ἀθάνατον ἔχεε μέλος ῥυθμίζων
Τὸ ἐναρμόνιον βῆμα τῆς θείας ἐκείνης χορείας.
Καὶ προηγεῖτο πασῶν ἡ Διὸς παμφιλτάτη Θυγάτηρ
Ἡ πάσης τέχνης Θεὰ Ἀθηνᾶ, καὶ Σοφίας Ἀπάσης
Ἄνασσα, κ' εἶχεν εἰς χεῖρα θαλλὸν ἀειθάλλοντα δάφνης.
Τὰ δὲ γλαυκά της ἐντείνουσα βλέμματ' ἐξέχεε λάμψιν,
Ἥτις το πᾶν κατεπλήρου φωτὸς γλυκυτάτου, ἐνθέου.
Ἔφθασε δ' αὐτ' ἡ σεπτὴ συνοδία πλησίον του βρέφους
Καὶ ἀσπασθεῖσαι αὐτὸ μ' εὐφροσύνην ψυχῆς ἀθανάτου
Εἶπον μὲ μίαν φωνὴν γλυκερὰν ἐναρμόνιον: « Χαῖρε
Βρέφος ὡραῖον! αὐγὴ εἶν' φωτὸς ἡ ψυχή Σ' οὐρανίου
Εἶν' πεπλασμένη μορφὴ εἰς τὸν Κοσμον να δώσῃ τελείαν
Τοῦ Πλαστουργοῦ νὰ τελέσῃ τὴν μὴ ἐκφρασθεῖσαν ἰδέαν
Περὶ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πλάσεως ταύτης·
Καὶ ἡ καρδία Σου εἶν' δι' αὐτὸ ἐκ χειρὸς λαξευμένη
Τῶν θεοτήτων πασῶν τ' οὐρανοῦ—Καὶ ἡ χείρ σου εἶν' πλά-(σμα
Τὸ γλαφυρότατον πάντων, ὅσ' ἔπλασαν δάκτυλοι θεῖοι
Χαῖρε ἐπίσημον τέκνον θνητῆς κ' ἀθανάτου οὐσίας! »
Κ' εἰποῦσαι ταῦτα ἐκάθησαν πέριξ τοῦ βρέφους. Κ' ἑκάστη,
Τὸ, ὅπερ εἶχε προσήνεγκε δῶρον ὡραῖον. Κ' ὁ Φοῖβος
Κρούων τὴν θείαν του λύραν ἐτόνιζεν ἔνθεον ᾆσμα.
Μυστηριῶδη τὴν ἔννοιαν ἔχον, κ' οὐράνιον χάριν·
Καὶ ἡ Παλλὰς ἡ σεπτὴ τὴν ἀμάραντον βλάστην τῆς δάφνης
Ἄνωθεν σείσασ' αὐτοῦ τοῦ παιδίου μὲ ὄμμα πυρῶδες:
« Λάβε, ἐφώνησε, λάβε ἀφθόνως τὴν ἄδυτον αἴγλην
Τῆς περιφώτου σοφίας, καὶ γίνε τοῦ Κόσμου ὁ μήστωρ ».—
Μόλις δ' αὐτὰ ἡ Διὸς ὑψιμέτωπος εἶπε θυγάτηρ,
Κ' ἐκ τῶν μικρῶν τοῦ παιδίου χειλέων ἐξέφυγον λόγοι
Μὲ ἀνδρικώτατον τόνον: Ἐξαίσιον θαῦμα—Κ' αἱ λέξεις
—Τροία, Ἑλλὰς ἀγαθή, Δύσις, Ἕως, Εὐρώπη, Ἀσία...
Αὗται ἠντήχησαν. Κ' ὅλη ἡ πέριξ σεπτὴ συνοδία
Τῶν Θεοτήτων σκιρτήσασ' ἠσπάσθη τὸ βρέφος μ' ἀγάπην
Στοργῆς ἐνθέου, καὶ ἔγεινεν ἅπαντος ψάλλουσ' ἀσμένως
Τὰς περισόφους ἐκφράσεις τοῦ βρέφους, Κ' ἠντήχουν αἱ λέξεις
Τροία, Ἑλλὰς ἀγαθή, Δύσις, Ἕως, Εὐρώπη, Ἀσία....
. . . .

Πλήρη θερμοῦ σεβασμοῦ ὁ φιλέρημος μ' ἔφερε πούς μου
Τῆς ποταμίου πλησίον ἀκτῆς, ὅπου 'κείνου 'τελέσθη
Τοῦ τοκετοῦ τὸ ἐξαίσιον θαῦμα. Κ' ἐκάθισα σύννους
Νὰ ἀντηχήσῃ προσμένουσα ἴσως ὁ ἦχος ἐκεῖνος,
Καὶ νὰ γνωρίσω ζητοῦσα τὸν τόπον, ἐφ' οὗ ἐξετέθη
Ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸ ἔξοχον πλάσμα ἐκεῖνο...
Οἴμοι! αἰῶνες παρῆλθον τριάκοντα ἔκτοτε ἤδη,
Κ' ὁ οὐρανὸς, καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ φύσις παρήλλαξεν ὅλη.
—Διενοούμην βαθέως—οὐδὲν ἀνεφαίνετο ἴχνος
Τοῦ δαιμονίου ἐκείνου τῆς γῆς ἰχνογράφου σημαῖνον
Τὸν τόπον, ὅπου ἐτέχθη, καὶ ὅπου ἐβάδισε νέος,
Οἴμοι! ἀνθρώπιναι χεῖρες οὐδὲν πρὸς τιμήν του μνημεῖον
Κἂν ἀπὸ πέτρας γυμνῆς δὲν ἀνήγειραν.—Στήλας ἐνδόξους
Ἐνῷ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ γλαφυρῶς λαξευμένας ἐγείρουν
Ὑπὲρ ἀνθρώπων οὐδὲν εὐπραξάντων, ἢ μόνον διότι
Ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου ὁρμώμενοι χώρας κατέκτων.
Οὔτε ἡ γῆ δὲ αὐτὴ δι' υἱὸν καυχωμένη τοιοῦτον
Φιλοτιμίαν δὲν ἔσχε τι δένδρον καλὸν ν' ἀναδώσῃ
Ὅπως αὐτοῦ τ' ἀειθάλλοντα φύλλα ὁ ἄνεμος σείων,
Τῆς τῶν Μουσῶν ἁρμονίας ἐκείνης τὸν ἔνθεον ἦχον
Ἀναμιμνήσκῃ ἐμπνέων εἰς εὔσειστα φύλλα καρδίας
Μουσοφιλῶν αἰσθημάτων ἐμπνεύσεις τερπνὰς, θέλξι νόους.
Βαρυαλγὴς ἡ ψυχή μου ἐσκέπτετο οὕτω. Καὶ εἶπον
—Ὤ! τοῦ μεγάλου του πνεύματος εἴθ' ἡ γλυκύπνοος αὔρα
Νὰ συγκινῇ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἤθη ὡς 'κεῖνο ἐκίνει
Τὸ μεγαλόψυχον ἦθος, τὴν ἔξοχον 'κείνων καρδίαν
Τοῦ εὐκλεοῦς Ἀλεξάνδρου, κ' ἐντὸς κιβωτίου παγχρύσου
Συνοδοιπόρον στερρὸν τῶν μεγάλων του ἔφερε δρόμων
Τῆς Ὁμηρείου φωνῆς τὰ ἀθάνατα ἔπη, κ' ἐξήντλει
Ὁ μεγαλώνυμος ἄναξ ἐκεῖθεν ψυχῆς μεγαλεῖον
Καὶ φρονημάτων ἐξαίσιον ὕψος, κ' εἰς πράξεις ὡρμᾶτο
Μεγαλοψύχους πολὺ, εὐγενεῖς, καὶ ἀξίας ἡρώων.
—Ὤ! ἡ γλυκεῖα αὐτὴ τοῦ μεγάλου του πνεύματος αὔρα
Κ' εἰς τὴν ἐμὴν νὰ ἐπέρχηται εὔνους ψυχὴν ἐξορμῶσα
Αὐτὴν εἰς ἔργα καλὰ, καὶ ἐγείρουσ' αἰσθήματ' ὡραῖα
Εἰς τὴν καρδίαν μου, εἴθε! κ' ἡ χεὶρ ἐξ αὐτῶν κινουμένη
Τὴν προσφιλῆ της γραφίδα ν' ἁρπάξῃ, καὶ ἄξια τέκνα
Τῆς χώρας, ὅπου ὁ Ὅμηρος εἶδε τὸ φῶς νὰ παράγῃ!

Σ. ΛΕΟΝΤΙΑΣ.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.

Ὁ Γάλλος ἱεραπόστολος Κύριος Οὒκ ἀνὴρ λίαν πεπαιδευμένος, φιλολόγος, γλωσσομαθὴς καὶ ἐπιστήμων καὶ κάτοχος τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν συνέγραψε βιβλίον ἴσως τὸ κάλλιστον περὶ Κίνας, ἐξ οὗ ἐρανιζόμεθα τὸ ἄρθρον τοῦτο. Εἶχε διατρίψει δεκατέσσαρα ἔτη ἐν Κίνᾳ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ τελευταίου μεγάλου ταξειδίου του· εἰς δὲ τὸ διάστημα τοῦ χρόνου τούτου ἀπέκτησε τοσοῦτον ἐντελῆ γνῶσιν τῆς Κινικῆς γλώσσης, ὥστε οὐδὲ ἡ λεπτοτάτη ἀκοὴ τοῦ πεπαιδευμένου Μανδαρίνου δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ξενικὴν προφορὰν εἰς τὴν ὁμιλίαν του. Ἔζησε μετεμφιεσμένος ὁτὲ μὲν εἰς ἕνα τόπον ὁτὲ δὲ εἰς ἄλλον συμμορφούμενος μὲ τοὺς κανόνας τῆς κοινωνίας τῆς χώρας ταύτης, καὶ κρύπτων μετὰ πολλῆς τέχνης τὴν θρησκείαν του καὶ τὴν κινδυνωδεστάτην ἀποστολὴν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναδεχθῆ. Ὅτε δὲ τέλος διῆλθε τὸ Οὐράνιον Κράτος ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Ταρταρίας μέχρι τοῦ λιμένος Καντῶνος ἐπορεύετο ἐνστολῇ μεγάλου αὐτοκρατορικοῦ ὑπαλλήλου. Ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε δώσει αὐτῷ διαβατήριον καὶ φύλακα αἱ δὲ πόλεις καὶ χῶραι διὰ τῶν ὁποίων διέβαινεν ἠναγκάζοντο νὰ χορηγῶσιν αὐτῷ ἀφθόνως τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδίου του. Ἐζωσμένος ἐρυθρὰν ζώνην, ἥτις ἐμπνέει φόβον καὶ σέβας, καὶ ἐστεμμένος μὲ κίτρινον πῖλον, ἅτινά εἰσι συνήθως καθιερωμένα εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν ἐνέπνεε καὶ περισσότερον σέβας ἢ ὅ,τι τὸ διαβατήριον αὐτοῦ ἀπῄτει. Ἐκοινώνει ἐλευθέρως μετὰ ἀνθρώπων πάσης τάξεως, καὶ ὑπέστη πᾶσαν μεταβολὴν χρηματίσας καὶ δέσμιος καὶ δικαστής. Εἶδε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ καὶ ἤκουσε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐνδιαφέρῃ τὸν ξένον· ὁ δὲ καρπὸς τῆς περιοδείας του εἶναι τὸ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν δημοσιευθὲν βιβλίον του, τὸ ὁποῖον εἶναι γεγραμμένον μὲ ὕφος τοσοῦτον ζω-

ηρὸν καὶ τερπνὸν, ὥστε καὶ ἐὰν ἡ ὕλη αὐτοῦ ἦτο ἕωλος ἀντὶ νὰ ἦναι νέα καὶ πρωτότυπος, ἤθελε πάλιν ἑλκύσει μέγα πλῆθος ἀναγνωστῶν. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1846 ὁ Κύριος Οὒκ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν Κίναν μεταβαίνων ἐκ Λάσσης τῆς Θιβετίας πρὸς τὴν θάλασσαν εἰς τὴν πόλιν Τα-Τσιὲν-Λοὺ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σε Τσουὲν ὀλίγον βορειότερα τῆς 13° βορείου πλάτους. Ἐνδεδυμένος ἐναντίον τῶν προλήψεων τῶν Σινῶν, οἵτινες ἔφριξαν διὰ τὴν οἴκησίν του ταύτην, κυανοῦν ἱματισμὸν καὶ λευκὰ μεταξωτὰ ὑποδήματα, ἐρυθρὰν ζώνην, κίτρινον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τὸ ἀνῆκον εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν, καὶ ἐξηπλωμένος ἐπὶ φορείου φερομένου ὑπὸ τεσσάρων ῥωμαλέων Κινέζων, καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ σπείρας πεινασμένων καὶ γυμνῶν τὰ σκέλη στρατιωτῶν, ὁ γάλλος ἱεραπόστολος εἰσέδυσε τολμηρῶς εἰς τὸ ἐνδότερον. Ἡ ὁδὸς ἦτο φρικτή, ἀλλ' οἱ ἀχθοφόροι τοῦ φορείου, τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς ποτὲ δὲν ὑπερβαίνει τὰ δέκα λεπτὰ τὴν ἡμέραν, ἐφαίνοντο τοσοῦτον ἐξησκημένοι εἰς τοὺς κόπους, ὥστε εἰς τὰ κινδυνωδέστατα μέρη ὅπου τὸ ἐλάχιστον παραπάτημα ἠδύνατο νὰ τοὺς κατακρημνίσῃ εἰς βάραθρον ἀχανὲς, καὶ ἐν ᾧ τὰ σώματά των κατέσταζον ὑπὸ ἱδρῶτος, ἐγέλων, ἔσκωπτον καὶ ἔπαιζον μὲ τὰς λέξεις ὡς νὰ ἦσαν ἀναπεπαυμένοι εἰς τὴν οἰκίαν των. Ὑπεράνω ὀρέων καὶ διὰ μέσου κοιλάδων, φαράγγων καὶ ποταμῶν καὶ κονιορτοῦ καὶ ἐπὶ βράχων, ἔτρεχον διανύοντες εἰκοσιπέντε μίλια τὴν ἡμέραν, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς Τζίγγ-Τοῦ-Φοῦ πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας. Ἡ πόλις αὕτη μᾶς λέγουσιν ὅτι εἶναι ὡραιοτάτη, κάλλιστα διῃρημένη μὲ πλατείας ὁδοὺς, καὶ κοσμουμένη ὑπὸ λαμπρῶν ἀνακτόρων. Εἶναι δὲ καὶ νεόδμητος, διότι ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα ἥτις ἔκειτο ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς πρό τινων ἐτῶν· σώζεται δὲ παράδοσίς τις ἀναφερομένη εἰς τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὅτι πρὸ τῆς πυρκαϊᾶς Βόνζος τις ἐφάνη εἰς τὰς ὁδοὺς φωνάζων « *Εἷς ἄνθρωπος καὶ δύο ὀφθαλμοί!* » Οἱ ἄνθρωποι ἐξεπλάγησαν ἀποροῦντες διὰ τὴν σημασίαν τῶν λέξεων τούτων, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξήγησιν, καὶ ἐξηκολούθει νὰ περιέρχηται τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας φωνάζων μὲ πένθιμον τόνον « *Εἷς ἄνθρωπος καὶ δύο ὀφθαλμοί!* » Αἱ ἀρχαὶ συνέλαβον αὐτὸν καὶ τὸν ἐφυλάκισαν, ἀλλ' αὐτὸς πάλιν χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι πρὸς ἐξήγησιν ἐξηκολούθει νὰ προφέρῃ τοὺς αὐτοὺς μυστηριώδεις λόγους. Ἠρώτησαν πανταχοῦ ἐρευνῶντες περὶ τοῦ τίς ἦτο καὶ πόθεν ἦλθεν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγίνωσκεν οὐδὲν περὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν εἶχον ἰδεῖ ποτε αὐτὸν οὔτε τρώγοντα οὔτε πίνοντα καὶ οὐδὲ λέγοντα ἄλλο ἢ τοὺς διηνεκεῖς λόγους αὐτοῦ « *Εἷς ἄνθρωπος καὶ δύο ὀφθαλμοί!* » Δύο μῆνας μετὰ ταῦτα ἐγένετο αἴφνης ἄφαντος, καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξεῤῥάγη ἡ πυρκαϊά· μόλις δ' ἔλαβον καιρὸν οἱ κάτοικοι νὰ φύγωσι μὲ μικρὸν μέρος τῶν πραγμάτων αὐτῶν καὶ ὁλόκληρος ἡ πόλις ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Τότε οἱ ἄνθρωποι ἤρχισαν νὰ συλλογίζωνται τὸν Βόνζον, καὶ ἀνεκάλυψαν ὅτι προστιθεμένων δύο στιγμῶν ἤτοι «ὀφθαλμῶν» εἰς τὴν κινεζικὴν λέξιν ἥτις σημαίνει τὸν « ἄνθρωπον » ἀποτελεῖται ἡ λέξις ἡ σημαίνουσα τὴν πυρκαϊὰν, καὶ οὕτως ἐφάνη σαφέστατον ὅτι ὁ Βόνζος καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα προεφήτευσε τὴν συμβησομένην πυρκαϊὰν εἰς τρόπον ἀντάξιον τοῦ ἀρχαίου δελφικοῦ χρησμοῦ. Ἐν τῇ πόλει Τζίγγ-Τοῦ-Φοῦ ὁ Κύριος Οὒκ ἐνήχθη εἰς δίκην κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπὶ ὑποψίᾳ ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διϊσχυρίζετο. Ἡ ὑπόθεσις καθίστατο λίαν ἀκροσφαλής· πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει προκάτοχός τις τοῦ Κυρίου Οὒκ ἐν τῇ αὐτῇ ἀποστολῇ ἐθανατώθη ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, καὶ εἰς τὴν ἐκεῖσε πορείαν του ὁ Γάλλος ἱεραπόστολος εἶδε τοὺς τάφους ἄλλων χριστιανῶν ἱερέων, οἵτινες εἶχον γίνει θύματα τῆς Κινεζικῆς μισαλλοεθνίας εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν· χωρὶς ὅμως ποσῶς νὰ πτοηθῶσιν εἰς τὴν ὡρισμένην ἡμέραν ὁ Οὒκ καὶ ὁ σύντροφος αὐτοῦ, ἱεραπόστολος καὶ οὗτος, ὥδευσαν πρὸς τὸ δικαστήριον. Ἡ ὁδὸς ἠνεῴχθη δι' αὐτοὺς (διότι πλῆθος ἀνθρώπων εἶχε συῤῥεύσει ἵνα ἴδῃ τὸ θέαμα) ὑπὸ στρατιωτῶν κρατούντων χονδρὰς ῥάβδους, καὶ εἰσήχθησαν εἰς μικρόν τινα ἀντιθάλαμον· ἐνῷ δὲ οὗτοι ἔμενον ἐκεῖ, οἱ ὑπάλληλοι τοῦ δικαστηρίου ἐφαίνοντο χαίροντες εἰς τὸ νὰ διαβαίνωσιν ἀπ' ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω ἐνδεδυμένοι ἐρυθρὰ ἱμάτια, ὡπλισμένοι μὲ μακρὰς καὶ ἐσκωριασμένας ῥομφαίας, καὶ φέροντες ἁλύσεις, λαβίδας καὶ ἄλλα βασανιστικὰ ἐργαλεῖα. Ὅτε εἰσήχθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου τὰ ἀξιότιμα ταῦτα *ὑποκείμενα* ὀξείᾳ τῇ φωνῇ ἐφώναζον « Τρέμετε, τρέμετε, ὦ δέσμιοι, τρέμετε καὶ γονατίσατε! »

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΜΑΝΔΑΡΙΝΟΣ.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΘΗΤΑΙ, ΣΑΡΙΠΙΑΝ ΚΑΙ ΒΡΟΥΚ.

Διήγημα Γερμανικόν.

Σαραπιὰν ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου, ὑφ' ὃ καὶ μόνον ἐγνωρίσθη· ὄνομα παράδοξον, ὑποκείμενον ἀλλόκοτον. Πρὸ εἴκοσι ἐτῶν ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου *** ἐδέχετο καθ' ἑκάστην τὸν Σαριπιὰν ὡς ἕνα τῶν μαθητῶν του. Ὁ διδάσκαλος οὗτος μέγας σοφὸς τοῦ χωρίου, λίαν ἐνησχολημένος εἰς τὸ *στρογγυλὸν καὶ μακρουλὸν γράψιμον*, καὶ κατ' ἐξαίρετον καλλαισθησίαν ἀφοσιωμένος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς *Ἀγγλικῆς Γραφῆς* ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ καλενδαρίου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐγήρασε σχεδὸν χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ. Διὸ καὶ δὲν ἐθαύμαζε διὰ τὴν παράδοξον ἐπιμονὴν τοῦ Σαραπιάν. Τοῦτο κατανοεῖται καλλιώτερον, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ καιροῦ κατὰ πρῶτον ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς εὑρέθησαν πλησίον ἀλλήλων, ὁ μὲν ἀρχόμενος τοῦ πρώτου μαθήματός του, ὁ δὲ τῆς γραφῆς τῶν παραλλήλων γραμμῶν, ὁ Σαριπιὰν οὔτε ἀνάστημα, οὔτε μορφὴν ἤλλαξε. Δὲν ἐμεγάλυνεν οὐδὲ καθ' ἕνα δάκτυλον, καὶ οὔτε κατὰ μίαν ἡμέραν ἐφαίνετο ὅτι ἐγήρασε. Ἀδύνατον λοιπὸν ἦτο εἰς πάντα νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡλικίαν του. Τὸ ἐξωτερικόν του ὅλον τὸν ἐδείκνυεν ὅλον ἐννέα ἢ δέκα ἐτῶν, δηλ. εἰς τὴν ἀνθηροτέραν παιδικὴν ἡλικίαν.

Κόμη ξανθὴ καὶ φύσει οὖλη, πρόσωπον ὠοειδὲς λεπτότητος θαμβητικῆς, λευκότητος ῥοδοκοκκίνου, ἥτις καὶ αὐτὰ τὰ Χερουβεὶμ εἰς ἀπελπισίαν ἔῤῥιπτε, ὀφθαλμοὶ γαλανοί, μεγάλοι καὶ μελαγχολικοί, χείλη πορφύρεα, μικρὰ καὶ γελόεντα, πόδες σουλτάνας ἐσπαργανωμένης, καὶ χεῖρες ἀνδριάντος, ταῦτα ἦσαν πρὸ εἴκοσι ἐτῶν τὸ κεφάλαιον τῶν καλλονῶν οὐχὶ τόσον ἀγροτικῶν τὴν φύσιν τὰς ὁποίας κατεῖχεν ὁ μαθητὴς Σαρπιάν. Πρᾶγμα παράδοξον! τὰς καλλονὰς ταύτας ἂν δὲν τὰς κατενόουν τὰς ὑπώπτευον ὅμως οἱ περικυκλοῦντες αὐτόν. Ὁ ἀγροῖκος τύπος τῶν συμμαθητῶν του εὑρίσκετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἰδικόν του διακεκριμένον τύπον. Οἱ στρογγύλοι καὶ παχεῖς σχηματισμοί, αἱ στερεαὶ καὶ ζωηραὶ σαρκώσεις, αἵτινες εἶναι ἡ ὑπερτάτη καλλονὴ τῶν ἐξοχῶν, ὑπεχώρουν εἰς τοὺς ἀστικοὺς τύπους τοῦ Σαριπιάν. Δὲν τὸν ἐθαύμαζον μέν, πλὴν ἐξέπληττον, ἐνέπνεε σέβας, χωρὶς νὰ ἐξεύρωσι πῶς, τὸν ἐλάτρευον χωρὶς νὰ ἠξεύρωσι διατί.

Ἐν τούτοις ὁ Σαριπιὰν δὲν ἐχρεώστει εἰς τὴν φυσικὴν ταύτην ἐπιῤῥοὴν τὴν σταθερὰν καὶ διακεκριμένην ἀγάπην, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ καλὸς διδάσκαλός του. Ἀντιθέτως πρὸς τὸν Σαριπιάν, ὁ γέρων οὗτος ἦτο πάντη γέρων· εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας του ὡς καὶ εἰς τὸ ἑξηκοστόν, εἰς τὸ ἑξηκοστὸν ὡς καὶ εἰς τὸ δέκατον ὄγδοον, τίποτε δὲν ἀντελήφθη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Τὰ πάντα διέβαινον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του καλλονὴ καὶ δυσειδία, χωρὶς ἐκ τούτων νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἐλαχίστην ἐντύπωσιν. Δημιουργήματα θεῖα ἐπινοήματα ἀνθρώπινα, ὅσον μεγάλα καὶ ἂν ἦσαν ἐκεῖνα, ὅσον εὐρυῆ καὶ ἂν ἦσαν ταῦτα, τὸν εὕρισκον πάντοτε ψυχρὸν ὡς τὸν πάγον. Ἤθελε ῥίψει χαλίκιον εἰς τὸν Ὠκεανὸν διὰ νὰ καταμετρήσῃ τὸ βάθος τῶν ὑδάτων του· ἤθελε κοιμηθῆ καὶ ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ διατρέχων τὸν σιδηρόδρομον. Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἀνθρώπου ἅπαξ μόνον ἐν τῇ ζωῇ του ἐγένετο αὐτῷ καταληπτή, χάρις εἰς τὸν ἐπιτήδειον κάλαμον τοῦ διδάσκοντος αὐτοὺς τὴν γραφήν. Ὀκταετὴς τὴν ἡλικίαν ἐνώπιον τοῦ πρώτου ὑποδείγματος τῶν *γραμμῶν*, ὅπερ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ διδάσκαλός του, ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐκ ζηλοτυπίας καὶ θαυμασμοῦ. Ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἡ *λεπτογραφία* καὶ *παχυγραφία* κατέκτησαν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ καρδίαν. Χάριν λοιπὸν τούτου τοῦ ἔρωτος ἠγάπα καὶ τὸν Σαριπιάν, διότι ὁ Σαριπιὰν ἀπεδείχθη πάντοτε λίαν ἔμπειρος εἰς τὰ καλλιγραφικά του γυμνάσματα.

Ἀλλὰ μαθητὴς μετὰ εἰκοσαετῆ μαθητείαν νὰ ἠξεύρῃ νὰ γράφῃ δὲν ἦτο πρᾶγμα θαυμαστὸν τέλος πάντων· καθὼς ὅμως εἶπον ὁ καλὸς διδάσκαλος οὐδὲ ἠσθάνθη κἂν τὴν ὑπέρμετρον διάρκειαν τῶν σπουδῶν του, οὐδὲ οἱ συμμαθηταί του ἠσθάνθησαν τοῦτο περισσότερον. Ἡ ἀκατάπαυστος κίνησις τοῦ *ἄρε κ' ἔλα*, ἡ κατ' ἔτος γινομένη ἐπὶ τῶν διακοπῶν, ἠμπόδιζε πάντας τοῦ νὰ κάμωσι τὴν ἐλαχίστην παρατήρησιν· διότι οἱ μὲν ἀπερχόμενοι ἐλησμόνουν μετ' οὐ πολὺ τὸν συσχολαστήν των, οἱ δὲ ἐπανερχόμενοι δὲν τὸν ἐγνώριζον· τὸ πολὺ διὰ τούτους ἦτο εἷς *ἀρχαῖος* μαθητής. Ὅ,τι μάλιστα θέλει ἐξηγήσει ἀκόμη τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ἀγνώστου, εἶναι ἡ ταχύτης μεθ' ἧς διαδέχονται ἀλλήλας αἱ σχολαστικαὶ γενεαὶ ἐν τοῖς χωρίοις. Χωρικοῦ παῖς λογαριάζων τρία ἔτη ἐν τῷ σχολείῳ εἶναι φαινόμενον μὴ δυνάμενον νὰ παρατηρηθῇ δὶς εἰς εἴκοσιν ἔτη ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ.

Ἐκ ταύτης τῆς ἀληθείας ὁρμώμενός τις δυνατὸν νὰ μᾶς ἀντιτάξῃ τῳόντι ὅτι αἱ ἀπέραντοι σπουδαὶ τοῦ Σαριπιὰν ἔπρεπε νὰ ὦσι ἐκπληκτικαὶ εἰς ἄκρον· ἀλλ' ἀποκρινόμεθα ὅτι ὁ Σαριπιὰν ἦτο ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ νόμου, διότι δὲν ἀνῆκεν εἰς οὐδεμίαν τῶν οἰκογενειῶν τῶν χωρίων οὐδὲ τῶν πέριξ· οὐδένα ἐπλησίαζε καὶ οὐδεὶς ἐνδιεφέρετο νὰ ἐξετάσῃ περὶ αὐτοῦ. Πόθεν ἤρχετο; πῶς ἤρχετο; οὐδεὶς ὑπώπτευε τοῦτο. Πᾶν ὅ,τι δυνάμεθα εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἤρχετο πάντοτε πρῶτος.

Μολονότι ἐπηνέσαμεν τὰ καλλιγραφικά του προτερήματα, δι' ὧν εἶχε κατακτήσει τὴν εὔνοιαν τοῦ γέροντος διδασκάλου του, μὴ ὑποθέσητε ὅμως ὅτι ἡ ἐπιδέξιος αὐτοῦ χεὶρ τῷ ἐπρομήθευε πάντοτε τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ σχολείῳ· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Σπανιώτατα ὁ Σαριπιὰν εἶχε τὰ πρωτεῖα καὶ μάλιστα ἐν τῇ γραφῇ. Διατί; πρῶτον, διότι κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν γυμνασμάτων αὐτὸς δὲν εἰργάζετο, δεύτερον, διότι, φρονοῦμεν, ἔπραττεν οὕτως ἐκ προνοίας. Πᾶς θρίαμβος ἔχει τὴν δυστυχίαν νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ ἀδυνάτου, ἢ τὸν φθόνον τοῦ ἀτόλμου· ὁ δὲ Σαριπιὰν οὔτε νὰ ζηλοτυπῆται, οὔτε νὰ φθονῆται ἤθελε. Ἠδύνατό τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἐδείκνυε συνήθως τὴν ἱκανότητά του, εἰμὴ διὰ νὰ ὑποθάλπῃ εὐγενῆ τινα ἅμιλλαν εἰς τὰς καρδίας τῶν νέων συμμαθητῶν του· τὴν ἡμέραν ὅμως τοῦ ἀγῶνος ὁ ἐπίφοβος ἀθλητὴς ἐνικᾶτο. Πρὸς αἶσχος δὲ τῶν ἐναμίλλων του ὀφείλομεν ὁμολογῆσαι ὅτι ἑκάστη τῶν ἡττῶν τούτων συνετέλει εἰς αὔξησιν τῆς φιλίας, ἧς ἅπαντες τῷ ἀπέδιδον, διότι ἠγαπᾶτο ὑπὸ πάντων.

Ὁποιαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἦσαν τὰ αἴτια τῆς φιλίας ταύτης, ὁ Σαριπιὰν μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν ἐδέχετο, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτῇ. Πᾶσαν λοιπὸν προσπάθειαν κατέβαλλε διὰ νὰ συσφίγγῃ τοὺς δεσμούς της· ἤξευρε νὰ ὑποχωρῇ εἰς ὅλας τὰς φύσεις, νὰ συμμορφῶται πρὸς ὅλους τοὺς χαρακτῆρας. Κατὰ τὰς ὥρας τῶν διασκεδάσεων ἔπαιζε μὲ τοὺς φιλοπαίκτας, ἠδολέσχει μὲ τοὺς ἀδολέσχους, ἐσπουδαιολόγει μὲ τοὺς σπουδαίους, διότι ὑπάρχουσι καὶ σπουδαῖοι εἰς τὰ χωρία. Πόσοι μεγάλοι φιλόσοφοι δὲν γεννῶνται καὶ δὲν ἀποθνήσκουσιν ἄγνωστοι εἰς πτωχὰ καὶ ἀσήμαντα κωμύδρια! Διὰ τῆς εὐκολίας δὲ ταύτης τοῦ συμμορφοῦσθαι πρὸς πάντας, ὁ Σαριπιὰν κατέστη τρόπον τινὰ αὐτὸ τὸ κέντρον τοῦ Σχολείου. Ὅλοι οἱ μικροί του σύντροφοι συνεσωρεύοντο περὶ αὐτόν, ὡς οἱ κλάδοι περιπλέκονται περὶ τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου· ἐδέσποζε καὶ ἐβοήθει συγχρόνως. Αἱ κατ' ἐπιφάνειαν ἀσκοπότεραι τῶν πράξεών του ἔφερον τὸν τύπον τῆς ὑψηλοτέρας σοφίας· ἡ δὲ ἐπιῤῥοή, ἣν ἐπὶ πάντων ἤσκει, εἶχε πολὺ εὐτυχέστερον ἀποτέλεσμα παρὰ τὴν τοῦ ἰδίου διδασκάλου του. Ὁ διδάσκαλος ἦτο τὸ μάθημα ὁ δὲ Σαριπιὰν ἡ συμβουλή· ὁ διδάσκαλος ἔλεγε « Κάμετε » ὁ Σαριπιὰν τοὺς ἔκαμε νὰ κάμνωσι, κάμνων ὁ ἴδιος, ὑπερέχων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ὑπελείπετο πολὺ τῶν μέσων. Ὡς τὸ βλέπεις, ὁ Σαριπιὰν ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ τὸ *ἀγαθὸν πνεῦμα* τοῦ σχολείου, καὶ διὰ πολλοὺς λόγους ἦτο ἄξιος τοῦ ὀνόματος τούτου.

Καὶ δὲν ἐχειραγώγει μόνον τὸν νοῦν τῶν μικρῶν συμμαθητῶν του ὁ Σαριπιάν, προσεπάθει ἀκόμη νὰ ῥυθμίζῃ καὶ τὰς καρδίας των. Ἔμπλεως Εὐαγγελικῆς ἠθικῆς, ἣν ἐφαίνετο ὅτι γεννώμενος ἐδέχθη ἐξ οὐρανοῦ, ἐσκόρπιζε ταύτην περὶ ἑαυτόν, ὡς δοχεῖον ὑπερεκχειλίζον, μετὰ μέτρου βεβαίως, καὶ οὐχὶ κατεσπευμένως οὐδὲ μετὰ κλονισμοῦ. Αἱ γλυκεῖαι αὐτοῦ νουθεσίαι ἐνεσταλάζοντο καὶ εἰς τὰς δυσπειθεστέρας ψυχάς· ἕκαστος δὲ τῶν μικρῶν φίλων του οἰκιοποιούμενος τὰς ἀρετάς του ἠγνόει τίς ἦτο ἡ πηγὴ αὐτῶν. Οἱ γονεῖς ἐθαύμαζον διὰ τὰς καθημερινὰς βελτιώσεις τῶν τέκνων των, καὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ, καί τοι ἀδίκως, ἀπέδιδον τὴν δόξαν ταύτην εἰς τὸν γέροντα διδάσκαλον· καὶ τῇ ἀληθείᾳ, μάτην ἤθελον ζητήσει καθ' ὅλον τὸ Κράτος ὅμιλον μαθητῶν οὕτω κόσμιον καὶ σεμνόν, οὕτως ἐπιμελῆ καὶ φιλόπονον, οἷος ἦτο ὁ τοῦ χωρίου *** καὶ τοῦτο ἦτο ἔργον τοῦ Σαριπιάν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΦΙΛΙΚΟΝ ΘΑΡΡΟΣ.

Πολλάκις ἀπαντῶ ἐν ταῖς συναναστροφαῖς εἰς τὰς ὁποίας συχνάζω, ἄνθρωπόν τινα τὸν ὁποῖον ὑπολήπτομαι πολύ, ἀλλὰ καί τοι πολλάκις ἐπροσπάθησα νὰ τὸν ἀγαπήσω δὲν ἠδυνήθην μέχρι τοῦδε νὰ τὸ κατορθώσω, ἕνεκα τοῦ ἀνοήτου *φιλικοῦ θάῤῥους* του, τὸ ὁποῖον ἀδιακόπως πληγόνει τὴν φιλοτιμίαν μου. Ἠξεύρω ὅτι εἶναι εἰλικρινὴς καὶ ὅτι μὲ ἀγαπᾷ, ἀλλ' ἀναγκάζομαι νὰ παλαίω ἀδιακόπως μὲ τὴν καρδίαν μου, ἵνα μὴ ἀποστρέφωμαι αὐτόν. Ἡμέραν τινὰ εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν μου καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἀχθοφόροι εἰσεκόμιζον κύμβαλόν τι τὸ ὁποῖον ἀρτίως εἶχον ἀγοράσει.

« Πῶς! μοὶ λέγει, διὰ τὸν ἑαυτόν σου ἠγόρασας αὐτὸ τὸ κύμβαλον» — « Ναί » — Δὲν σοῦ ἔμειναν τρίχες εἰς τὴν κεφαλήν σου καὶ θέλεις νὰ μοῦ κάμῃς ἀκόμη τὸν μουσικόν, καὶ νὰ γλυκοτραγωδῇς; Τώα ς' τα γεράμανα γέρο μάθε γράμματα. Ἔλα, φίλε μου, ἔλα, ἠξεύσεις ὅτι εἶμαι εἰλικρινὴς καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ καταστῇς γελοῖος.»

Καὶ οὕτω στέλλω ὀπίσω τὸ κύμβαλον, καὶ πληρώνω ἀποζημιώσιν εἰς τὸν πωλητήν.

Ἄλλοτε πάλιν εἰσέρχεται καθ' ἣν στιγμὴν εὑρισκόμενος εἰς τὸν οἶστρον τῆς ποιήσεως ἔγραφον, καὶ μὲ ἐρωτᾷ τί ἐποίουν. « Γράφω, τῷ λέγω, σάτυραν διὰ νὰ κωμῳδήσω ἕνα γεροντοπαλλήκαρο ποῦ μοῦ κάνει τὸ *τζόβενο*. — « Ἄλλα καὶ σύ, μὲ λέγει, γεροντοπαλλήκαρο εἶσαι, ἂν καὶ δὲν κάμνῃς τὸ τζόβενο. Ἐκτὸς δὲ τούτου διὰ τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ποιήσεως χρειάζεται πολὺ ζωηρότης καὶ πολὺ πνεῦμα ἀστειότητος, ἐνῷ σύ, φίλε μου, εἶσαι σοβαρὸς καὶ καλοκάγαθος, ἔχεις τὴν φαντασίαν ψυχρὰν καὶ τὸ πνεῦμα ψυχρότερον. Κάμε μου λοιπὸν τὴν χάριν νὰ μοῦ ῥίψῃς τοὺς στίχους σου εἰς τὸ πῦρ ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ ἀηδιάσῃς τοὺς ἀναγνώστας σου. »

Καὶ πάραυτα παραδίδω ὡς ὁ μέγας Πλάτων τὰ ποιήματά μου εἰς τὰς φλόγας.

Τὴν δὲ προπαρελθοῦσαν ἑβδομάδα, ἐνῷ ἡτοιμαζόμην νὰ ὑπάγω εἰς τὸν χορὸν, μὲ καταλαμβάνει ἐνδυομένον, καὶ « Ἀ! μοὶ λέγει, φίλε μου, σοὶ μένει ἀκόμη ὄρεξις νὰ χορεύῃς; Ἂν ἤμουν ς' τὴν θέσιν σου ἤθελα ἐρωτήσει ἐμαυτόν, ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι προσκεκλημένοι νέοι διὰ νὰ χορεύσωσι μὲ τὰς κυρίας, καὶ ἂν δὲν κινδυνεύω ἐγὼ νὰ μείνω εἰς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ.

—Λοιπὸν, φίλε μου τῷ λέγω, πῶς νὰ περάσωμεν τὴν ἑσπέραν μας εὐχαρίστως;—Ὅσον, διὰ τοῦτο, μοὶ λέγει, μὴ σὲ μέλει, κάμνομεν μίαν παρτίδα ζατρίκιον, ντάμα, τάβλι, χαρτία ἢ ὅ,τι ἄλλο θέλῃς.» καὶ λέγων ταῦτα λαμβάνει τὸν ἐπὶ τῆς τῆς τραπέζης κείμενον ἄβακα, καὶ σὰν καλὸς νοικοκύρης κατατάττει ἐπ' αὐτοῦ τοὺς πεσσούς, καὶ μὲ ἀναγκάζει ἑκόντα ἄκοντα νὰ παίζω μετ' αὐτοῦ ἕως τὰ μεσάνυκτα, ὅτε ἰδών με ὅτι ἐνύσταζον πολὺ μοὶ εὔχεται τὴν καλὴν νύκτα καὶ ἀναχωρεῖ. Σᾶς ἀφίνω δὲ νὰ μαντεύσητε τί ηὐχήθην ἐγὼ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τὸ χείριστον πάντων δὲν ἠκούσατε ἀκόμη, φίλε μου ἀναγνῶστα.

Διὰ νὰ ἑορτάσω καὶ ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος ὡ, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ τὴν ἀπόκρεων μὲ ὀλίγον καλλίτερα φαγητὰ τοῦ συνήθους, εἶχον ἀγοράσει ἐκ τοῦ ὑστερήματός μου ἓν γαλλικὸν λουκάνικον, ἓν ὡραῖον κομμάτι ἀρνίου καὶ μίαν πιμελῆ ὄρνιθα κ.λ. καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ προσκαλέσω τοὺς φίλους μου. Α. Κ., Σ. Κ., Μ. Κ. καὶ Ξ. Κ. ὅμως δὲ καὶ τὸν εἰρημένον φίλον τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα, ἂν ἀγαπᾶτε νὰ τὸ μάθετε, εἶναι Θρασύβουλος Θαρσαλίδης, ἵνα συνευθυμήσωμεν, καὶ μετὰ τὴν εὐωχίαν μεταμφιεσθέντες νὰ ὑπάγωμεν εἰς ἐπισκέψεις φιλικῶν οἰκογενειῶν. Ἀλλ' ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θαρσαλίδης ἐκέλευσε. Μὲ ἐπισκεπτεται, ὡς μὴ ὠφείλε, καθ'ἣν στιγμὴν ὁ ὑπηρέτης μου ἔ εἶπεν ἐκ τοῦ μαγειρείου, καὶ ἐλκυσθεὶς ὑπὸ τῆς κνίσσης τῶν κρεῶν ὡς ἄλλος Ζεύς, εἰσέρχεται, καὶ ἀποκρεμάτας αὐτὰ ἐκ τοῦ καρφίου, τὰ φέρει εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὰ τρωγοπίνει σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις.

Μετ' ὀλίγον κατεβαίνω εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ εὑρίσκω τὸν ὑπηρέτην μου περίλυπον καὶ ἀμηχανοῦντα. Τὸν ἐρωτῶ τί ἔπαθεν, οὗτος δὲ ὠχριῶν καὶ τρέμων μοὶ λέγει, ὅτι ἐπιστρέψας πρὸ ὀλίγου ἐκ γειτονικοῦ τινος οἴκου, ὅπου εἶχεν ὑπαγει δια νὰ δανεισθῇ σατύριον, εὗρε τὰ τοῦ συμποσίου ἐλλείποντα « Λοιπόν, ποῖος τὰ ἔκλεψε, ποῖος τὰ ἔφαγε, ποῖος δεν τὰ ἔσωγε;» Ποῖος ἄλλος ἢ ἡ γάτα ἐγὼ δὲ εἰς τὴν παραφορὰν τῆς ὀργῆς μου ἁρπαζω ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπηρέτου τὸ σατύριον, καὶ δι' ἑνὸς κτυπήματος διχοτομῶ τὸ δυστυχὲς ζῶον, τὸ ὁποῖον ἄλλως ὑπερηγάπων, διότι ἦτο λιαν φιλοπαίγμων καὶ ἄριστος μυοθήρας, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πρᾶξιν τὸ συνειδός μὲ τύπτει μέχρι σήμερον.

Ἑσπέρας γενομένης, ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται οἱ προσκεκλημένοι ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον φαιδροὶ καὶ εὔθυμοι, ἀλλὰ πένθιμος κατήφεια κατελαβεν αὐτοὺς πάντας ἅμα ἔμαθον τὸ γεγονός, διότι φίλε ἀναγνῶστα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ προσκεκλημένοι ἀγαπῶσι τὰ φαγητὰ μᾶλλον ἢ τὸν προσκαλέσαντα αὐτοὺς, καὶ οὕτως ἤθελε νομίσει τις, ὅτι ἦλθον εἰς τὴν κηδειαν μου καὶ ὄχι εἰς εἰς συμπόσιον. Τέλος δὲ πάντων παρουσιάζεται μὲ τὸ *φιλικὸν θάρρος* του καὶ ὁ καλός μου φίλος Θαρσαλίδης, καὶ ἰδὼν ἡμᾶς οὕτω κατηφεῖς καὶ ἀμηχανοῦντας ἐξεκρδισθη γελῶν, καὶ λέγων συγκεκομμένως Ἄ! φίλε μου, γνωρίζετε τὸ *φιλικὸν θάρρος* μου, καὶ ἑπομένως δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς φανῇ τοῦτο παράξενον! ...

Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιγράψω τὸ τί ἠσθάνθην τὴν στιγμὴν ταύτην· ἡ ὀργή μου ἐκορυφώθη οὐχ' ἧττον τῆς τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ μοὶ ἦλθε νὰ ῥίψω ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ δευτέρου πατώματος τῆς οἰκίας μου τὸν φίλον μου μὲ ὅλον τὸ *φιλικὸν θάρρος* του. Πλὴν ὃ γέγονε γέγονε, καὶ ἵνα παρηγορήσω τοὺς φίλους μου, ἐπειδὴ δὲν ἔμενε πλέον καιρὸς νὰ παρασκευάσω νέον συμπόσιον, παρέλαβον αὐτοὺς πάντας, ἐξαιρουμένου τοῦ Θαρσαλίδου, καὶ ὑπήγαμεν καὶ τὸ *ἐστρώσαμεν* εἰς τὸ γνωστὸν ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως ἡμῶν. Ἔκτοτε ἔπαυσα νὰ ἐνοχλῶμαι ἀπὸ τὸ εὐλογημένον *φιλικὸν θάρρος*.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Τὰ διανοητικὰ ἐλαττώματα, ὡς τὰ τοῦ προσώπου, καθίστανται χειρότερα κατ' ὅσον προβαίνει ἡ ἡλικία.

—

Ἡ μουσικὴ εἶναι τὸ μόνον προτέρημα τὸ ὁποῖον ἀρέσκει αφ' ἑαυτοῦ· τα λοιπὰ πάντα χρήζουσιν ἀποδείξεων.

—

Ὁ βίος δύναται νὰ ἦναι καὶ εὔθυμος καὶ ὠφέλιμος. Πᾶς ἄνθρωπος ἔχων στόμα ἔχει πλῆρες δικαίωμα τοῦ γελᾶν.

—

Ποτὲ δὲν καθιστάμεθα τόσον γελοῖοι δι' ἰδιότητας τὰς ὁποίας ἔχομεν, ὅσον δι' ἐκείνας τὰς ὁποίας δὲν ἔχομεν.

—

Ἡ παιδεία παρ' ἡμῖν, εἰς τὴν σημερινὴν ἡμῶν κατάστασιν, συμφέρει μᾶλλον νὰ ἦναι στοιχειώδης καὶ γενική, παρὰ ὑψηλὴ καὶ περιωρισμένη εἰς τὰς κεφαλὰς ὀλίγων τινῶν.

—

Πολλάκις οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀποβαίνουσιν ὠφελιμώτεροι τῶν φίλων μας, ὠθοῦντες ἡμᾶς εἰς τὸ κρείττονας ἡμῶν αὐτῶν γενέσθαι.

—

Ἀρεταὶ τοῦ Μαλακώφ.

Ἀπαλλάττει τὰς κυρίας ἀπὸ τὸ περιττὸν βάρος πολλῶν ἐνδυμάτων, ἐνδυναμόνει τὴν κρᾶσιν ἐκθέτον αὐτὴν εἰς τὸ ψῦχος, ἐμψυχόνει τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ἁλιείαν τοῦ κήτους, βελτιόνει τὰς σωματικὰς διαστάσεις, ἐπιδεικνύει εἰς τρόπον μαγευτικώτατον τὴν κομψότητα τοῦ ποδὸς καὶ τὸ κάλλιστον πάντων χορηγεῖ ὕλην ἀρθρογραφίας εἰς τοὺς συντάκτας τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, διατί ἡ τοσαύτη κατακραυγὴ κατὰ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης τοῦ ἐφευρετικωτάτου αἰῶνός μας;

—

Λογοπαίγνια.

Κυρία μου, εἶπε κύριός τις ἐσχάτως εἰς νεάνιδά τινα κρατοῦσαν τὸ ξύλον τοῦ καλάμου της μεταξὺ τῶν ὀδόντων της, δὲν εἶναι φρικτὸν πρᾶγμα νεᾶνις ὡς ὑμεῖς *νὰ τρώγῃ ξύλον;*

Ἰδιοκτήτης οἰκίας τινος κειμένης εἰς τὸ ἑλῶδες μέρος τοῦ Ἀλιπέδου (Πούντας) ἔλεγεν ἐπαινῶν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀγοραστὴν· « Φίλε μου, τὸ σπίτι μου ἀξίζει χίλιαις λίραις *μὲς' τὸ νερό* »—Ὁ δὲ τῷ ἀπεκρίθη—« Ναί, βλέπω ὅτι εἶναι μεσ' τὸ νερόν· ἀλλὰ πόσον περισσότερα ἤθελεν ἀξίζει ἂν ἦτο ἐπὶ ξηρᾶς γῆς! »

Γράφων τις ἐσχάτως πρὸς φίλον τού τινα Καρυδάκην ἐπονομαζόμενον ἐνέκλεισεν εἰς τὴν ἐπιστολήν του καὶ πέντε ἢ ἓξ ἄλλας ἐπιστολὰς πρὸς ἄλλους φίλους του. —Ὦ τοῦ θαύματος ἀνεβόησε φίλος του παρὼν,—εἰς ἕνα *καρυδάκι* μέσα πῶς ἐχώρεσαν τόσα πράγματα!

—Ἀλλ' ὑπάρχουσι τόσαι Μαρίαι·

—Ἄλλως τε πιθανὸν ν' ἀπατῶμαι ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα, διότι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔμεινε πολλὰ ὀλίγον χρόνον ὑπὸ τὰ βλέμματά μου.

Ἐν τούτοις ὁ Βρίαν ἐσυλλογίζετο, διότι ἰδέα τις ἀνεβλάστησεν ἀσαφῶς πως εἰς τὴν μνήμην του. Ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ ἐγκολπίου ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀνυψώσῃ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ δικτύου τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τῶν λεπτῶν γραμμῶν τοῦ ἀποξέσματος ἐπὶ τῆς πρωτοτύπου χαλκογραφίας, ἀλλ' εἰς μάτην.

—Λοιπὸν ὁ πατήρ σου κατέστρεψε τὴν εἰκόνα ταύτην, κυρία μου; ἠρώτησε.

—Ἤθελα νὰ σᾶς τὸ εἴπω, ἀπεκρίθη ἡ Σωσάννα. Ὅλην τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐνησχολήθην εἰς τὸ νὰ θεωρῶ τὸ ἐγκόλπιόν μου· δὲν ἠξεύρω δὲ διὰ τί τὸ ἠγάπων περισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ κοσμήματά μου. Ὑπέθεσα ἀκουσίως μεταξὺ τοῦ ἐκ χειρὸς ἀγνώστου δώρου τούτου καὶ τῆς ὀπτασίας περὶ τῆς ὁποίας σᾶς ἐλάλησα μυστηριώδη τινὰ σύνδεσμον. Φαίνεται ὅτι ἦτο τὸ αὐτὸ πρόσωπον...

Ἐσυλλογίσθης τὴν μητέρα σου, Σωσάννα.

Ἡ ὡραία κόρη ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

—Μυλόρδε, εἶπεν, ἐσυλλογίσθην τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην γυναῖκα, δὲν ἐσυλλογίσθην τὴν μητέρα μου, διότι ἐπίστευον ὅτι μὲ ἀποστρέφετο... Δέν με ἀποστρέφετο, ὄχι, Βρίαν, ἡ ἰδέα τῆς μητρὸς διήγειρε πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν μου λυπηρὰ αἰσθήματα... Ὁ πατήρ μου μοὶ εἶχεν εἰπεῖ τοσάκις...

—Ὁ πατήρ σου, κυρία μου, διέκοψεν ὁ Βρίαν μετὰ πικρίας καὶ συμπαθείας, ἠθέλησε νὰ πωρώσῃ τὴν καρδίαν σου, καὶ νὰ ἐξαλείψῃ ἐν αὐτῇ τὸ τῆς θυγατρὸς αἴσθημα, ὅπως ἐξήλειψε τὰ σημεῖα καὶ τὴν λέξιν τοῦ ἐγκολπίου· ἀλλ' ἀπέθανε χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὸ κατορθώσῃ... Ὁ θεὸς συγχωρήσοι αὐτόν!

—Ὦ! ναί, μυλόρδε, ὁ θεὸς συγχωρήσοι αὐτὸν, ἂν τοιοῦτος ἦτον ὁ σκοπός του! διότι ἐκ τῶν σκληρῶν ἀναμνήσεων αἵτινες ἀποτελοῦσιν ὅλον τὸ παρελθόν μου ἡ πικροτάτη καὶ μᾶλλον ἀφόρητος εἶναι ὅτι πολλάκις κατηράσθην τὴν μητέρα μου...

Ἐθεώρουν εἰσέτι τὸ ἀγαπητόν μου ἐγκόλπιον, ὅτε ὁ Ἰσμαὴλ ἦλθε νὰ μοὶ κάμῃ τὴν ἑσπερινὴν ἐπίσκεψίν του· ἐπειράθην νὰ τὸ κρύψω εἰς τὸν κόλπον μου, ἀλλὰ παρετήρησε τὸ κίνημά μου τοῦτο καὶ μοῦ ἥρπασε τὸν βραχίονα.

—Ὦ! Ὦ! ἀνεβόησε, Μὶς Σούκη, ἐμάθομεν ἤδη καὶ τὸν δρόμον τοῦ στήθους, τὴν κρύπτραν ταύτην, τὴν ὁποίαν σχεδὸν κανεὶς δὲν μεταχειρίζεται εἰς τὴν ἡλικίαν σου ἀκόμη.

Δεῖξόν μοι αὐτὸ τέκνον μου... Νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναι ἐρωτικὸν γραμμάτιον!

—Μὴ μοῦ τὸ πάρετε, κύριε, ἀνέκραξα· σᾶς παρακαλῶ, μὴ μοῦ τὸ πάρετε.

—Ἄ! λοιπὸν ἐνδιαφέρει πολὺ, Μὶς Σούκη;... σοὶ τὸ δίδω πάλιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ μοῦ τὸ δείξῃς ἀμέσως.

Μοὶ εἶπε δὲ τοῦτο μὲ τὸν ὑπεροπτικὸν ἐκεῖνον τόνον τῆς χλεύης, εἰς ἣν κατὰ δυστυχίαν μου ἠδυνάμην νὰ ἀνθίσταμαι σπανιώτατα.

Ἐνθυμεῖσθε τὸν Ἰσμαὴλ, μυλόρδε... Ἀλλὰ δὲν διέττατέ ποτε ὑμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς ξένους διετήρει πάντοτε εἰς τὸ πρόσωπόν του κολακευτικὴν ἔκφρασιν Ἰσραηλίτου τοκογλύφου.

Ἐντὸς τῆς οἰκίας του ἦτο τρομερός. Μοὶ φαίνεται ὅτι βλέπω εἰσέτι τὸ ὠχρὸν πρόσωπόν του, οὗτινος τὸ κάτω μέρος ἐκαλύπτετο ὑπὸ πυκνοῦ γενείου, μέλανος, μεταξοειδοῦς, καὶ τοσοῦτον ὡραίου, ὥστε ἤθελεν ὑπολάβει τις αὐτὸ ὡς κροσσοὺς λειομετάξου. Τὸ γένειον τοῦτο ἦτο κεχωρισμένον ἀπὸ τὴν κόμην διὰ τῶν μήλων τῶν παρειῶν καὶ τοῦ στενοῦ μετώπου του, τοῦ ὁποίου αἱ μέλανες ὀφρῦς ἐκάλυπτον τὸ πλεῖστον μέρος—Ἡ Ἐγράτεια ἔλεγεν, ὅτι ἦτο ὡραῖος. Ὁπωσδήποτε ὅμως, μυλόρδε, ἡ ὡραιότης του ἦτο τρομεροῦ εἴδους· Ἡ δὲ φωνή του!... πῶς ἀντήχει ὑπόκωφος, χλευαστική, καὶ ἀπειλητική!

—Ἤκουσα μετὰ ταῦτα ὁμοίαν τινα φωνὴν, ὦ Βρίαν, φωνὴν, ἥτις τὴν πρώτην φορὰν, ὁποῦ ἤχησεν εἰς τὸ οὖς μου, ἐπάγωσε τὸ αἷμά μου εἰς τὰς φλέβας μου, καὶ εἰσέβαλε ῥῖγος μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων μου. Ἦτο ἡ φωνὴ ἑνὸς ἀνθρώπου...

Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις νῦν δεσπόζει ἐπ' ἐμοῦ, μυλόρδε.

Ἡ προσοχὴ τοῦ Βρίαντος ἐδιπλασιάσθη, ἡ δὲ Σωσάννα ἐπανέλαβε:

—Δὲν μέλλω ἀκόμη νὰ σᾶς ὁμιλήσω περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ θέλω νὰ σᾶς εἴπω τι λίαν παράδοξον. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅστις μοὶ ἐγνωρίσθη ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυῤῥέλου, καὶ τὸν ὁποῖον ἡ Λαίδη Ὠφέλεια ὀνομάζει σὶρ Ἐδμόνδον Μακενσῆν...

—Ὁ Σὶρ Ἐδμόνδος Μακενσῆς! ἀνεβόησεν ὁ Λάνσεστερ. Εἶναι οὗτος...

—Τὸν γνωρίζετε, μυλόρδε;

—Βεβαιότατα, τὸν γνωρίζω, κυρία μου... Τί ἐμέλλετε νὰ μοὶ εἴπητε περὶ τοῦ σὶρ Ἐδμόνδου Μακενσῆ;

—Ἔμελλον νὰ σᾶς εἴπω, μυλόρδε,... Ἀλλὰ δύνασθε νὰ κρίνητε, ἂν ἀπατῶμαι ἢ ὄχι, ἐπειδὴ τὸν γνωρίζετε·—Ἔμελλον νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἡ φωνή του μοὶ ἔκαμέ ποτε παράδοξον ἐντύπωσιν. Τὸν εἶχον ἀκούσει ὁμιλοῦντα ἤδη πρὸ τῆς περιστάσεως ταύτης, καὶ τὸν ἤκουσα ἔκτοτε, καὶ μοὶ φαίνεται, ὅτι ἡ φωνή του εἶναι προσποιημένη, ἐνῷ ταύτην τὴν φορὰν, μυλόρδε, ταύτην τὴν φορὰν μόνον ὡμίλησε φυσικῶς καὶ μετὰ πάθους καὶ ὀργῆς,—καὶ ἡ φωνή του ἐγένετο ἡ τοῦ Ἰσμαὴλ.

Ὁ Βρίαν ἐμειδίασε μὲ ὕφος δυσπιστίας.

—Δὲν σᾶς φαίνεται, ὅτι ἠπατήθην; ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα. Πιθανὸν τοῦτο· καὶ αὐτὴ ἡ κατάστασίς μου τὴν ἡμέραν ἐκείνην πρέπει νὰ συνέτεινε σροδρῶς εἰς τὴν ἀπάτην μου, διότι εὑρέθην πάλιν ὡς ἄλλοτε ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ ὑπὸ τὴν τυραννικὴν θέλησιν ἑνὸς ἀνθρώπου, ὅστις μοὶ ἔλεγε· Κάμε τοῦτο!... Καὶ ἐγὼ ἤμην ἠναγ-

κασμένη νὰ πράττω ἐναντίον τῆς καρδίας καὶ ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς μου... Ὤ! ἡ στιγμὴ αὕτη ὑπῆρξεν ὀδυνηρά! ἐπρόσθεσεν ἡ ὡραία κόρη, τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα κατὰ τὸ φαινόμενον διῆλθε πικρά τις ἰδέα.—Ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἡμιθανής τις κοιμώμενος, καὶ μὲ διέταξε νὰ τὸν φιλήσω εἰς τὸ μέτωπον . . . καὶ τὸν ἐφίλησα, μυλόρδε, διότι μὲ ἠπείλησαν νὰ σὲ ἀπολέσωσιν. . . Εὔχομαι νὰ μὴ προῆλθε κακὸν ἐκ τούτου! . . .

Ὁ Βρίαν τὴν ἐθεώρησε μετ' ἀνησυχίας.

—Οἱ λόγοι σου καθίστανται αἰνιγματώδεις, Σωσάννα, εἶπε· Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐξήγησόν μοι!

—Τώρα, μυλόρδε, τώρα . . . Ἀλλὰ πρὶν φθάσω εἰς τὸ λυπηρὸν τοῦτο ἐπεισόδιον, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολλὰ λυπηρὰ ἐπεισόδια τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ σοὶ διηγηθῶ . . . Σᾶς ὡμίλουν περὶ τοῦ Τυρρέλου, διότι ἡ φωνή του. . . καὶ τώρα ἀκόμη, ἐνθυμουμένη αὐτὴν αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου συσφιγγομένην... Ὤ, ἦτο ἡ φωνή του. . . ἦτο ἡ φωνή του!

Ἡ Σωσάννα προφέρουσα τοὺς τελευταίους τούτους λόγους ἐκράτησε τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς, ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀποκρύσῃ τρομερόν τι φάντασμα.

—Κυρία μου, εἶπε μειλιχίως ὁ Λάνσεστερ, ἀρκεταὶ πραγματικαὶ δυστυχίαι κατέθλιψαν καὶ καταθλίβουσιν εἰσέτι τὸν βίον σας, καί τοι δὲν ὑπῆρξε μακρὸς, καὶ δὲν πρέπει νὰ πλάττητε φαντάσματα . . . Τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ καλοκαγάθου προσώπου τοῦ σὶρ Ἐδμόνδου καὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰουδαίου Ἰσμαὴλ, τὸ ὁποῖον ἐξέφραζε τόσον δραστήριον κακίαν; Τὸ ἄσημον τοῦτο τῶν χαρακτήρων τοῦ τυφλοῦ σὶρ Ἐδμόνδου δύναται μὲν νὰ ἦναι ἁπλοῦν προσωπεῖον· ἀλλὰ κυρία μου λησμονεῖτε, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἀπέθανεν;

—Ναί, ὦ θεέ μου, ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, ἐψιθύρισεν ἡ Σωσάννα—Τὸ ἠξεύρω... Τὸ εἶδον... εἶδον ἀπαγχονιζόμενον τὸν πατέρα μου, μυλόρδε! Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐσιώπησε τρέμουσα καὶ πνιγομένη, καὶ παρῆλθον στιγμαί τινες πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὸν λόγον.

—Σᾶς εἶπον μυλόρδε, ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα ἀπολακτίσασα τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἡ φρίκη τῆς ἀναμνησθείσης εἰκόνος ἐνέπνευσεν εἰς τὴν ψυχήν της. Σᾶς εἶπον, ὅτι ὁ πατήρ μου μοὶ διέταξε δεσποτικῶς νὰ τῷ παραδώσω τὸ κειμήλιον, τὸ ὁποῖον εἶχον κρύψει εἰς τὸν κόλπον μου. Ἠναγκάσθην νὰ τὸν ὑπακούσω, καί τοι βαρέως φέρουσα τὴν στέρησιν τοῦ ἐγκολπίου μου τούτου. Ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἅμα τὰ βλέμματά του ἔπεσαν ἐπὶ τῆς ἐγκεχαραγμένης λέξεως καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκοσήμου, ἐπιφώνημα ὀργῆς ἐξέφυγεν ἀπὸ τοῦ στήθους του.

—Ἀχρειεστάτη Ἐγκράτεια! εἶπε· δὲν δύναται πλέον νὰ ἐμπιστευθῇ τις εἰς αὐτήν... Ποῖος σοὶ ἔδωκε τὸ κόσμημα τοῦτο, Μὶς Σούκη;

Δὲν ἀπεκρίθην.

—Εἶναι πολὺ ὡραῖον, κόρη μου, ἐπανέλαβε. Μοὶ τὸ χαρίζεις;

—Ὄχι, Ὄχι, κύριε ἀνεβόησα· ἄφησέ μοῦ το· σὲ παρακαλῶ ἄφησέ μοῦ το.

—Σοὶ τὸ ἀρίνω, Σούκη, εἶπεν, ἐὰν ἦσαι καλὸν κοράσιον, δηλαδὴ ἐὰν μοὶ ὁμολογήσῃς ὅτι ἡ Ἐγκράτεια σοὶ ἔδωκε τὸ κόσμημα τοῦτο.

—Ὄχι, κύριε, ἀπεκρίθην ἀμηχανοῦσα, δέν μοι τὸ ἔδωκεν ἡ Ἐγκράτεια.

—Λοιπὸν σοὶ τὸ ἔδωκεν ὁ Ῥοβὼαμ; ἀνεβόησεν ὠχριῶν.

—Οὐδ' αὐτὸς, κύριε.

Μετά τινα λεπτὰ εἰς τὸ διάστημα τῶν ὁποίων μοὶ ὡμίλει περὶ πραγμάτων οὐτιδανῶν ὁ δάκτυλός του κατὰ τύχην ἐπάτησε τὸ ἐλατήριον τοῦ μυστηρίου, καὶ τὸ ἐγκόλπιον ἠνεῴχθη. Ἐγὼ δὲ ἐξέπεμψα κραυγὴν ἐκπλήξεως.

—Ἀ! Ἄ, Μὶς, Σούκη, δεν ἐπερίμενες τοῦτο;

—Τί ἔχει μέσα, κύριε; ἠρώτησα περίεργος.

—Ἔχει ὀλίγον νερὸν τῆς Πορτογαλλίας καὶ ὀλίγας τρίχας τῆς γάτας.

Καὶ λέγων τοὺς λόγους τούτους, τοὺς ὁποίους συνώδευσε μὲ μειδίαμα ξηρὸν καὶ βεβιασμένον ἐπλησίασεν εἰς τὴν θερμάστραν καὶ ἔρριψεν εἰς αὐτὴν πρᾶγμά τι τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐκβάλει ἐκ τοῦ ἐγκολπίου, καὶ τὸ ὁποῖον πάραυτα ἔγεινε παρανάλωμα τῆς φλογός. Εἰκάζω δὲ ὅτι ἦτο πλόκαμος τριχῶν.

—Ἀ! κύριε, ἀνεβόησα, μοὶ εἴχετε ὑποσχεθῆ νὰ μοὶ τὸ ἀποδώσητε.

—Σώπα, Μὶς Σούκη, διέκοψε. Ἡμεῖς τὰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ φυλάττομεν πάντοτε τὴν ὑπόσχεσίν μας, καὶ ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ προθυτίμησα νὰ χρεωκοπήσω ἤδη πέντε φορὰς πρὸ νὰ παραβῶ τὴν ὑπόσχεσίν μου... Ἀλλὰ σὺ δὲν γνωρίζεις, Μὶς Σούκη, τί πρᾶγμα εἶναι τὸ χρεωκόπημα· πλὴν θὰ σοὶ τὸ ἐξηγήσω καμμίαν ἡμέραν, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα, ὅσον ὀλίγον καιρὸν καὶ ἂν ἔχωμεν.

Εἶχε δὲ ἐκβάλει ἐκ τοῦ ἐγκολπίου καὶ κομμάτιον χαρτίου λίαν λεπτοῦ, τὸ ὁποῖον συνώδευε τὸν πλόκαμον τῶν τριχῶν· προσενεγκὼν δὲ τὸ δίοπτρόν του εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἀνέγνω:

« Πρὸς τὴν Σωσάνναν, ὅταν μάθῃ νὰ ἀναγινώσκῃ. »

—Πολὺ καλὰ, ἀνεβόησε· Τί θελκτικωτάτη ἀφέλεια!... Φυσικῷ τῷ λόγῳ, Σούκη, δὲν ἤθελε σοῦ καταβῆ νὰ ἀναγνώσῃς πρὶν μάθῃς τὸ ἀλφάβητον.

—Ἀλλὰ θὰ μάθω, κύριε, ὑπέκρουσα ἐγώ· Τὸ χαρτίον τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου, δός μοὶ το.

—Ναί, τῳόντι, Μὶς Σούκη, θὰ μάθῃς, θὰ μάθῃς πᾶν ὅ,τι χρεωστεῖ νὰ ἠξεύρῃ μία ὡραία κόρη διὰ νὰ δελεάζῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον ὅμως διὰ τὸ χαρτίον, ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα... Μὴ ἀνησυχῇς καὶ ἄφες με νὰ ξεδιαλύσω αὐτὰ τὰ ὀρνιθοσκαλίσματα.

Καὶ ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ γραμμάτιον. Ἀναγινώσκων δ' αὐτὸ ἐμορμύριζε πικρὰς λέξεις ὑψόνων τοὺς ὤμους χλευαστικῶς.

—Τί ὡραῖα ποῦ γράφει! ἀνεβόησεν ἐπὶ τέλους.

—Μὰ τὴν ἀλήθειαν αὐτὸ τὸ κουρελάκι εἶναι ἱκανὸν νὰ κινήσῃ εἰς δάκρυα ὁλόκληρον τάγμα γραικῶν! Ἂν ὁ γράφων ἦτο πλούσιος, Σούκη, νομίζω, ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ τὰ συμβιβάσωμεν, διότι τὸ παν ἤθελε θυσιάσει.

—Ποῖος εἶναι οὗτος, κύριε, ἠρώτησα μὲ φωνὴν ἱκετευτικὴν, καὶ τί ζητεῖ ἀπὸ ἐμέ;

—Σὲ ζητεῖ, Μὶς Σούκη, καὶ τίποτε ἄλλο. Ὅσον δὲ διὰ τὸ ὄνομά του, ἰδοὺ αὐτὸ γεγραμμένον κατὰ πλάτος.

—Μοὶ ἔδειξε δὲ τὸ ὄνομα ἐγκεχαραγμένον ὑπὸ τὸ οἰκόσημον.

—Τί κρῖμα νὰ μὴ ἐπῆρες ἀκόμη τὸ πρῶτον μάθημα τῆς ἀναγνώσεως, ἔ;

—Ἀλλὰ τίνος ὄνομα εἶναι; ἠρώτησα πάλιν.

—Εἶναι τὸ ὄνομα...

Ἐδίστασεν ἐπ' ὀλίγον, καὶ πάλιν ἐπανέλαβεν.

—Εἶναι τὸ ὄνομα ὡραίου τινος νέου, ὅστις κοντεύει ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου διὰ σέ, κυρία Σούκη... Τὸ ὄνομά του εἶναι Ἐρρίκος.

Ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης οὐδὲν ἐνόησα, καθὼς εὐκόλως ἐννοεῖτε, μυλόρδε, διότι εἰς τὸ ἑνδέκατον καὶ ἥμισυ ἔτος τῆς ἡλικίας μου οὔτε εἰς τὰς θύρας τῶν αἰθουσῶν εἶχα ἀκροασθῆ, οὔτε τοὺς ἀντιθαλάμους εἶχον διέλθει· ὥστε νὰ μάθω τί ἦτο ἔρως.

—Ἦτο ὁ Ἰσμαὴλ, ὅστις ὡμίλει οὕτω κυρία μου; εἶπεν ὁ Λάνσεστερ συνοφρυούμενος σφοδρῶς —Ὁ πατήρ σας!...

—Ὑποθέτω, ὅτι ἦτο πολὺ ἄσχημον, μυλόρδε, διότι οἱ λόγοι οὗτοι φαίνεται ὅτι διεγείρουσι τὴν ἀγανάκτησίν σας· ἀλλ' ὁ Ἰσμαὴλ προέβη περαιτέρω... Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην διὰ πρώτην φορὰν ἐπρόφερε λέξεις, αἵτινες κατὰ πρῶτον μὲν μὴ ἐννοηθεῖσαι ὠλίσθησαν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς ἀμαθείας μου, ἀλλ' ἐπαναληφθεῖσαι συνεχῶς καὶ μεθ' ὑπομονῆς κατόρθωσαν ἐπὶ τέλους νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν διάνοιάν μου... Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἠδυνήμην νὰ εἴπω ἀνερυθριάστως πᾶν ὅ,τι μοὶ ἔλεγεν ὁ Ἰσμαὴλ· ἀλλ' ἀπὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἔλαμψεν εἰς τὴν διάνοιάν μου, καὶ ἔμαθον ὅτι ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὰ διδάγματα ταῦτά εἰσιν αἰσχρὰ, καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ πατρὸς ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια τῆς βδελυρότητος.

—Πῶς, κυρία μου· ἀνεβόησεν ὁ Βρίαν ἐρυθριῶν ὑπὸ αἰσχύνης, καὶ εἶναι δυνατόν!...

Ἡ δὲ Σωσάννα ἐξηκολούθησε.

—Κόρη μου, μοὶ ἔλεγε, πρέπει νὰ βλέπῃ τις δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ νὰ ζητῇ βλέμματα παντοχόθεν, διότι τοιοῦτος εἶναι ὁ βίος τῶν γυναικῶν, ἢ μᾶλλον ὁ τῶν ὡραίων γυναικῶν.. Πολλαὶ νεάνιδες Σούκη, χάνονται ὑπὸ τῆς ὑπερηφανίας καὶ ἄλλαι ὑπὸ τῆς ἀνοησίας. Ἡ ὑπερηφάνεια τὴν ὁποίαν οἱ ἀνόητοι καὶ οἱ ὑποκριταὶ ὀνομάζουσιν αἰδὼ θέλει σὲ συμβουλεύσει νὰ διέλθῃς ψυχρὰ καὶ ἀγέρωχος διὰ μέσου τοῦ θυμιάματος τὸ ὁποῖον προσφέρουσιν εἰς τὴν τιμήν σου· ἡ δὲ ἀνοησία τὴν ὁποίαν θέλεις ἀκούσει ἐν τῇ κοινωνίᾳ... ὅταν εἰσέλθῃς εἰς τὴν κοινωνίαν... θέλεις ἀκούσει νὰ τὴν ὀνομάζωσι φωνὴν τῆς καρδίας, θέλει σὲ συμβουλεύσει νὰ ἀγαπᾷς κανένα νέον γλυκύφωνον καὶ μειδιῶντα ἐρωτικῶς... Πρόσεχε, Σωσάννα... ὤ! πρόσεχε, κόρη μου. Τὸ χρέος τῆς γυναικός.. ἀλλ' ἰδοὺ λάβε τὸ κόσμημά σου, σοὶ τὸ ἀποδίδω κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Καὶ τῳόντι μοὶ ἀπέδωκε τὸ ἐγκόλπιόν μου κενὸν καὶ εἰς ἣν κατάστασιν βλέπετε αὐτό. Ἔπειτα δὲ ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν σχεδὸν ἱεροπρεπῆ.

—Τὸ καθῆκον τῆς γυναικὸς Σωσάννα, εἶναι τὸ ν' ἀγαπᾷ... Τοῦτο θέλεις ἐννοήσει βραδύτερον. . .

. . . . . .

Εἰς αὔριον Σούκη.

Ὁ Βρίαν ἔμεινεν ἐμβρόντητος καὶ ἀπολιθωμένος —Αἰσχρόν! αἰσχρόν!..· ἐψιθύρισεν ἐπὶ τέλους, καὶ ἐγερθεὶς περιῆλθε τὸν θάλαμον ἅπαξ ἢ δίς. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψε πλησίον τῆς Σωσάννης, τὸ μέτωπόν του ἀνέλαβε τὴν γαλήνην του.

—Κυρία μου, εἶπε μὲ τόνον βαθείας πεποιθήσεως, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, τὸ τέρας ἐκεῖνο—δὲν ἦτο πατήρ σου!

Κεφ. ΙΔ'. Ὁ Θαλαμίσκος τοῦ Ἰσμαήλ

Ὁ Βρίαν δὲ Λάνσεστερ ἐπιβεβαιῶν εἰς τὴν Σωσάνναν ὅτι ὁ Ἰουδαῖος Ἰσμαὴλ δὲν ἦτο πατήρ αὐτῆς δὲν εἶχεν οὐδεμίαν πραγματικὴν ἀπόδειξιν πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς διαβεβαιώσεώς του. Ὁ λόγος οὗτος τὸν ὁποῖον εἶχε προφέρει μετὰ τοσαύτης πεποιθήσεως καὶ ζέσεως ἦτον ἁπλῶς ἡ ὁρμὴ καρδίας ἀδόλου καὶ γενναίας καὶ μὴ δυναμένης νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ὑπέρμετρον ταύτην ἀτιμίαν· δηλαδὴ τὸ νὰ ἐμφυσᾷ ὁ πατὴρ τὴν διαφθορὰν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ τέκνου αὐτοῦ.

Ἡ Σωσάννα τὸ ἐννόησεν ἀναμφιβόλως, διότι δὲν ἀνήρεσε τὴν διαφυγοῦσαν ἐκείνην φωνὴν ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ Βρίαντος, ἀλλ' ἐπερίμεινε λέξιν ἢ ἀπόδειξιν δυναμένην νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν τοσοῦτον αἰφνίδιον ταύτην διαβεβαίωσίν του.

—Ὑπάρχουσι πράγματα, μυλαίδη, ἐπανέλαβεν ὁ Λάνσεστερ ἀποκρινόμενος εἰς τὴν ἐνδόμυχον σκέψιν τῆς Σωσάννης,—ὑπάρχουσι πράγματα τὰ ὁποῖα αἰσθάνεταί τις καὶ δὲν δύναται νὰ τὰ ἀποδείξῃ—Αἰσθάνομαι—ἠξεύρω, κυρία μου, ὅτι τὸ ἐγκόλπιον τοῦτο ἦτο παρὰ τῆς μητρός σας, ἠξεύρω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι πατήρ σας... ἀλλὰ νὰ σᾶς εἴπω πῶς τὸ ἠξεύρω μοὶ εἶναι ἀδύνατον.

Ἡ Σωσάννα προσήγγισε τὸ ἐγκόλπιον εἰς τὰ χείλη αὐτῆς καὶ τὸ ἐφίλησεν ἐπανειλημμένως.

—Θέλω νὰ σᾶς πιστεύσω, μυλόρδε, εἶπεν, ὡς πρὸς τὴν μυστηριώδη καταγωγὴν τοῦ ἐγκολπίου τούτου... Θέλει μοὶ εἶσθαι τοῦ λοιποῦ διπλαίως προσφιλές, διότι θέλει λαλεῖ πρὸς ἐμὲ περὶ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ, τῆς μητρός μου δηλονότι καὶ ὑμῶν... τῆς μητρός μου τῆς ὁποίας μοὶ ἀποκαλύπτετε τὴν στοργὴν, τῆς μητρός μου τὴν ὁποίαν μοὶ ἀποδίδετε οὕτως εἰπεῖν, καὶ τὴν ὁποίαν μοὶ δεικνύετε ὑπὸ τὴν σκέπην, τὴν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀ-

φαιρέσω ἐντελῶς... Ὦ! σᾶς εὐχαριστῶ δι' αὐτὴν καὶ δι' ἐμὲ, μυλόρδε. Ἤδη ἔμαθον ὅτι δὲν σᾶς ἀγαπῶ εἰσέτι ἀποχρώντως!...

Ὕψωσεν ἐπὶ τοῦ Βρίαντος τοὺς ὡραίους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἀγάπης καὶ ἀπείρου εὐγνωμοσύνης.

—Ὡς πρὸς τὸν Ἰσμαὴλ, ἐπανέλαβεν, ἀπατᾶσθε, μυλόρδε, ἤτο πατήρ μου... Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος, καθόσον δύναμαι νὰ κρίνω ἐκ τῶν ἀναμνήσεών μου, συνδυαζομένων μετὰ τῆς ὀλίγης πείρας, ἣν ἀπέκτησα κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, εἶχεν ἰδέας καὶ ἀρχὰς πολὺ διαφόρους τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἐπίστευεν εἰς οὐδέν· ἔσκωπτε τὰ πάντα καὶ ἐγίνωσκε νὰ προσάπτῃ καταφρονητικὸν ἢ χλευαστικὸν ὄνομα εἰς πᾶσαν παραδεδεγμένην ἀρετὴν τοῦ κόσμου. Τὸ γελοιωδέστατον πρᾶγμα δι' αὐτὸν, ἤθελεν εἶσθαι ἁγιώτατον δι' ὑμᾶς, καὶ ἐκαυχᾶτο ὑπερηφάνως ὅτι ἦτο Ἰουδαῖος· διότι ἀπέδιδεν εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς τοὺς νόμους τοῦ Μωϋσέως αἰσθήματα ὅμοια πρὸς τὰ ἰδικά του... Ἴσως τοῦτο ἦτο συκοφαντία... καὶ ὅμως ὅτε ἐνίοτε ἔβλεπον συνηγμένους τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Ἰσμαὴλ ἐν Δαμασκῷ, ἐν Παρισίοις ἢ ἐν Λονδίνῳ κατεπείσθην ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ δὲν ἦτο οὔτε ὁ εὐσεβέστατος οὔτε ὁ δυσσεβέστατος αὐτῶν.

Διότι εἶδον πολλὰ πράγματα, μυλόρδε, εἰς τὰς ὁμηγύρεις ταύτας, ἔνθα ὁ πατήρ μου συνήγαγε τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ περὶ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου.—Εἶδον πολλὰ πράγματα ἅτινα δὲν δύναμαι νὰ διηγηθῶ, εἴτε διότι ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τὴν μνήμην μου, εἴτε διότι ὅτε εἶδον αὐτὰ, ἐστερούμην τοῦ ὅ,τι ἐχρειάζετο διὰ νὰ τὰ ἐννοήσω ἢ νὰ κινήσωσι τὸ ἐνδιαφέρον μου.

Ἀλλ' εἶδον πρὸς τούτοις ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ὁ Ἰσμαὴλ ἐκάλει ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἦσαν τὰ καθάρματα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους.—Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἄνθρωποι δίκαιοι καὶ καλοί, ἀλλὰ δὲν ἐγνώρισα τούτους, διότι δὲν ἠθέλησαν βεβαίως νὰ ὑπερβῶσι τὸ ἄτιμον κατώφλιον τῆς οἰκίας τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ.

Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ἣν πρὸ ὀλίγου σᾶς ἀνέφερον ὁ Ἰσμαὴλ μὲ κατέλιπεν, ἀφοῦ μοὶ εἶπε καὶ πάλιν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ἤρχιζε δι' ἐμὲ νέος τρόπος τοῦ ζῆν.

Μετά τινα λεπτὰ ἤκουσα ἐπὶ τοῦ διαδρόμου, κλαυθμοὺς καὶ κραυγάς. Ἦσαν δὲ αἱ φωναὶ τῆς Ἐγκρατείας ἥτις ἐτιμωρεῖτο διὰ τὸ ἔγκλημα αὐτῆς τοῦ ὅτι μοὶ εἶχε δώσει τὸ οἰνόσημον. Ἔπειτα δὲ ἐπῆλθε σιωπή, καὶ ἔκτοτε δὲν εἶδόν ποτε τὴν Ἐγκράτειαν καὶ συχνάκις ἐρρώκζὰ ἀναλογιζομένη μήπως...

Ἀλλὰ προτιμῶ νὰ πιστεύω ὅτι ὁ πατήρ μου τὴν ἀπεδίωξε μόνον διατί ἤθελε φονεύσει τὸ δυστυχὲς καὶ ἀβλαβὲς ἐκεῖνο ὄν;

Ὁ Λάνσεστερ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κίνημα φανερᾶς ἀποστροφῆς ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ πιθανοῦ τούτου φόνου πραχθέντος ἐπὶ μιᾶς γυναικός,—ὅσον εὐτελὴς καὶ ἂν ἦτο ἡ γυνὴ αὕτη.

—Ἰδοὺ, μυλόρδε, ἔφθασα εἰς ἄλλην περίοδον τῆς ἱστορίας μου, ἐπανέλαβεν ἡ Σωσάννα. Ὁ βίος μου μετεβλήθη αἴφνης καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβάσεως.

Τὴν ἐπιοῦσαν γυνή τις ξένη ἐπεστάτει εἰς τὴν ἔγερσίν μου. Ἡ νηπιακὴ ἀγριότης μου μὲ παρεκίνει νὰ μὴν ἀπευθύνω πρὸς αὐτὴν λόγον· ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς Ἐγκρατείας, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη αὐξανομένη ὑπὸ ἀορίστου ἀνησυχίας περὶ τῆς τύχης τῆς δυστυχοῦς κόρης, ἐνίκησε τὴν δειλίαν μου.

Ἠρώτησα τὴν νεήλυδα, ἥτις ἐμειδίασε καὶ ἐπρόφερε λέξεις τινὰς εἰς ξένην γλῶσσαν. Δὲν ἐγίνωσκεν οὐδόλως τὴν ἀγγλικήν.

Πάραυτα ἤρχισε νὰ μὲ ἐνδύῃ. Τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα μὲ ἐνέδυσε δὲν ἦσαν τὰ τῆς προτεραίας. Ἦτο δηλαδὴ νέα ἐσθὴς, τῆς ὁποίας ἡ μεταξωτὴ ζώνη περιέκλειε στενῶς τὸ ἀνάστημά μου, τὸ ἕως τότε ἐλεύθερον παντὸς δεσμοῦ. Ἐκτένισε καὶ ἐβοστρύχισε τὴν κόμην μου ἥτις διὰ πρώτην φορὰν κατέπιπτε μετὰ συμμετρίας καὶ δακτυλιοειδῶς ἐπὶ τῶν παρειῶν μου.

Ὅτε ἐθεώρησα ἐμαυτὴν εἰς τὸ κάτοπτρον μυλόρδε, ἐξελθοῦσα ἐκ τῶν χειρῶν τῆς νέας ταύτης θαλαμηπόλου, ἀφῆκα κραυγὴν χαρᾶς. Διὰ πρώτην φορὰν ἠσθάνθην τὴν ὡραιότητά μου. Ἐφάνην εἰς ἐμαυτὴν πάντη διάφορος ἠρυθρίων, ἐμειδίων, ἤμην εὐτυχὴς, ὑπερήφανος καὶ αἰδήμων. Ἐπεθύμουν καὶ νὰ δειχθῶ εἰς τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ καλύψω τὸ πρόσωπόν μου. Ἤμην ἤδη γυνή, διότι ἠσθανόμην τὸ διπλοῦν καὶ ἀντιφατικὸν ἐκεῖνο αἴσθημα τῆς γυναικός· τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ λάμπω καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ θέσω προτείχισμα μεταξὺ ἐμαυτῆς καὶ τῶν βλεμμάτων τῶν ἀνθρώπων.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπὸ πρωΐας εἰσήχθην εἴς τινα αἴθουσαν τοῦ πρώτου πατώματος τῆς οἰκίας τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ, τὴν ὁποίαν αἴθουσαν δὲν ἐγνώριζον. Ἦτο δὲ μέγας καὶ μεγαλοπρεπὴς θάλαμος ἐστρωμένος δι' ἐρυθροῦ ἐπικρόκου, καὶ κεκοσμημένος διὰ σπανίων εἰκόνων. Ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ ὡραῖον κλειδοκύμβαλον, φόρμιγξ, βιβλία λαμπρῶς κεκοσμημένα ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος τῶν τραπεζῶν, καὶ ἀνοικτὰ λευκώματα ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἐπὶ τῶν μονοποδίων καὶ πανταχοῦ.

Αἱ ὑποθέσεις τῶν οἰκόνων ἦσαν μυθολογικαὶ συνδυασμέναι μετ' αἰσθήματος ἀσυστόλου ἡδυπαθείας· τῶν δὲ λευκωμάτων... Μυλόρδε, πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἔμαθον νὰ ἐρυθριῶ καὶ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ὅ,τι ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς.

Πάντα ταῦτα ἐξέπληξαν τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ παρήγαγον ἐν ἐμοὶ κατὰ πρῶτον ἐντύπωσιν ὅλως εὐάρεστον. Ἐθαύμαζον τὰς ὡραίας νύμφας ἐξηπλωμένας ἐν μέσῳ τῶν λαμπρῶν δασογραφημάτων, (paysage) ἢ δεικνυούσης τὴν θείαν διαμόρφωσιν τῶν σωμάτων αὐτῶν διὰ τοῦ κρυσταλλώδους ὕδατος τῶν ἱερῶν κρηνῶν. Τὰ λευκώματα

ἦσαν λαμπρῶς δεδεμένα, ἐθαύμαζον τὴν χρύσωσιν, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν οὐδὲν αἴσθημα διήγειρεν ἐν ἐμοὶ· οὐδ' αὐτὴν τὴν περιέργειαν.

Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω, μυλόρδε, ἂν καὶ ὁ Ἰσμαὴλ ἐνήργησε πλείστας μηχανορραφίας κατὰ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας μου, δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ θλιβερὰ αὕτη συλλογὴ ἐτέθη ἐπίτηδες δι' ἐμέ. Ὁ Ἰσμαὴλ δὲν ἦτο τόσον ἀνόητος ὥστε νὰ μεταχειρίζηται τοιαῦτα αἰσχρὰ μέσα.—Ἀλλ' ἡ αἴθουσα αὕτη ἦτον ὁ θαλαμίσκος αὐτοῦ καὶ ἡ φυσικὴ θέσις τῶν λευκωμάντων τούτων.

Ἄλλως τε τὴν ἐπιοῦσαν ἀφηρέθησαν ἐκεῖθεν.

Ὁ Θεὸς μὲ ὑπερασπίσθη εἰς πάντα ταῦτα, μυλόρδε, καὶ εἶμαι εὐγνώμων πρὸς αὐτὸν ἐκ βάθους καρδίας μου. Ἐνόσῳ δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν μεταξὺ τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ ἐμοῦ, ἐνόσῳ ἡ ψυχή μου ἔμενεν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμύνης κατὰ τῶν δολίων αὐτοῦ εἰσηγήσεων, ὑπερασπιζόμην ὑπὸ τῆς ἡλικίας μου.—ἔπειτα ὅτε αἱ διδασκαλίαι αὗται ἠδύναντο νὰ ἐνεργήσωσι ζωηρῶς ἐπὶ τῶν αἰσθήσεών μου, ἂν ὄχι ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἦλθετε, μυλόρδε, ὑμεῖς ὅστις χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρετε, ἐγείνατε ἡ προστασία μου, ἡ ἀσπίς μου, ὁ φρουρὸς ἄγγελός μου κατὰ τῆς κακίας!

Ὁ Λάνσεστερ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας δι' ἀκουσίου κινήσεως, καὶ τὸ ζωηρὸν βλέμμα του ἀνυψώθη μετ' εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν οὐρανόν.

—Καὶ ἐγὼ ἐπίσης εὐχαριστῶ τὸν θεὸν κυρία μου, ἐπρόφερε μετὰ θρησκευτικῆς σοβαρότητος· εὐχαριστῶ τὸν θεὸν, διότι μὲ κατέστησε τὸ τυφλὸν ὄργανον τῆς σωτηρίας σας, καὶ διότι σᾶς ἐφύλαξεν ἀμίαντον, ὦ Σωσάννα, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἄντρον τῆς κακίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Ἔλαβε τὴν χεῖρά της, τὴν ὁποίαν προσήγγισε μὲ σέβας εἰς τὰ χείλη του, καὶ ἐξηκολούθησε·

—Θέλετε μὲ συγχωρήσει, κυρία μου; Πρὸ μιᾶς ὥρας ἀφ' ὅτου ὁμιλεῖτε, ὑπέφερα δεινότερα ἢ ἀπὸ παντὸς ἡμερον μαρτύριον... Ἔτρεμον... ἔτρεμον πάντοτε μήπως ἴδω ὑμᾶς ἐπηρεαζομένην ὑπὸ τῆς κακίας... Ἔτρεμον μήπως ἴδω αὐτὴν εἰσδύσασαν εἰς τὴν καρδίαν σας ἐξ ἀπάτης καὶ διὰ τῶν πρασπαθειῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ὅστις ἐλέγετο πατήρ σας,—διότι δὲν ἦτο πατήρ σας, μυλαίδη!... Ἀλλ' οἱ τελευταῖοι λόγοι σας ἀνεκούφισαν τὴν καρδίαν μου ἀπὸ βάρος ὑπέραντλον... Καὶ προσφέρω τὰς εὐχαριστήσεις μου εἰς τὸν θεὸν γονυπετὴς καὶ ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς μου, διότι ἐρύλαξε τὸ ἔνδυμα τῆς ἀθωότητός σας ἐν μέσῳ τῶν φρικωδῶν ἐκείνων κινδύνων.,. Ὦ! ὁ θεός ἐστιν ἀγαθὸς, κυρία μου, καὶ θέλω λατρεύει αὐτὸν ἀείποτε!

—Θέλομεν λατρεύει αὐτὸν, μυλόρδε, θέλομεν παρακαλεῖ... καὶ πόσον θερμῶς θὰ δέωμαι ἐγὼ ζητοῦσα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ σᾶς καταστήσῃ εὐτυχῆ...

Ἔμεινα στιγμάς τινας μόνη εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἂν πρέπῃ νὰ τὸ εἴπω, κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας, ἐθεώρησα ἐμαυτὴν πολλάκις ἐν τῷ κατόπτρῳ. Ἡ νέα ἐσθὴς ἐξῆπτε τὴν κεφαλήν μου, καὶ εὐχαρίστως ἤθελον ἀναπηδᾷ ἀπὸ χαρὰν, ἂν δὲν ἐδοκίμαζον αἴσθημα δειλῆς ἀγωνίας ἀναλογιζομένη ὅτι ξένοι ἔμελλον βεβαίως νὰ εἰσαχθῶσι παρ' ἐμοί.

—Εὖγε, Μὶς Σούκη, ἔτσι πρέπει! ἀνεβόησεν ὁ πατήρ μου, ὅστις μὲ κατέλαβε καθ' ἣν στιγμὴν ἐπροσπάθουν νὰ θεωρήσω ὅλον τὸ σῶμά μου διὰ τῶν συνδυαζομένων ἀνταναχλάσεων δύο κατόπτρων.—ἔτσι πρέπει θυγάτριόν μου! θαύμαζε σεαυτήν... Ἐντὸς ὀλίγου, δόξα τῷ θεῷ, ἐλπίζω ὅτι πολλοὶ λόρδοι θέλουσιν ἐλθεῖ διὰ νὰ σὲ θεωρήσωσι καὶ νὰ σὲ θαυμάσωσι.

Ἡ ἐντροπὴ τοῦ ὅτι κατελήφθην οὕτως, ἐντροπὴ φυσικὴ, ὡς νομίζω, μυλόρδε, καὶ ἥτις ἔρχεται εἰς ἡμᾶς τὰς γυναῖκας ἄνευ οὐδενὸς μαθήματος, κατηρυθρίασε τὸ μέτωπόν μου.

—Διατί νὰ ἐρυθριᾷς, Σούκη; ἐπανέλαβεν ὁ πατήρ μου, βεβαίως τὰ χρώματα ταῦτα σὲ καθιστῶσιν ἔτι ὡραιοτέραν, ἀλλ' αὐτὸ ποῦ κάμνεις εἶναι καλὸν, καὶ δὲν πρέπει διόλου νὰ ἐρυθριᾷς δι' αὐτό ... Ἡ πρώτη, ἡ μεγίστη, ἡ μόνη ἀξία τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ ὡραιότης αὐτῆς· διατί νὰ τῇ εἶναι ἀπηγορευμένον νὰ σεμνύνηται δι' αὐτήν;

Ἄνθρωπός τις φαινόμενος θωπευτικώτατος εἰσελθὼν κατόπιν τοῦ Ἰσμαὴλ, καὶ ἱστάμενος παρὰ τὴν θύραν ἐμειδίασε μὲ ἦθος ἐπιδοκιμασίας

Ἔχετε δίκαιον, καλέ μου Κύριε Σπένσερ, εἶπε χαιρετῶν εὐσεβάστως,—καὶ ἡ κυρία Σωσάννα ἔχει ὡσαύτως δίκαιον.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο Ἰουδαῖος Γάλλος, ὅστις ἔμελλε νὰ μὲ διδάξῃ νὰ ὁμιλῶ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ καὶ νὰ χορεύω κατὰ τὸν παρισινὸν τρόπον.—Ταυτοχρόνως ἔμελλον νὰ μάθω τὴν Ἰταλικὴν καὶ τὴν Γερμανικὴν παρὰ διδασκάλων Ἰουδαίων ἐκ τῶν διαφόρων τούτων χωρῶν· οἱ αὐτοὶ δὲ ὁμοῦ ἔμελλον νὰ μὲ διδάξωσι τὴν μουσικήν.

Καὶ οὕτω συνέβη μυλόρδε. Τοῦ λοιποῦ ἤμην ἐνησχολημένη ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ δὲν ἐλάμβανον καιρὸν νὰ θλίβωμαι ἢ νὰ ὀνειροπολῶ· μόλις μικρὸν διάστημα μοὶ ἔμενε διὰ νὰ σκέπτωμαι.

Ἂν καὶ δὲν εἶχον ἐξωτερικὰ ἐλατήρια, ἅτινα συνήθως ὠθοῦσι τὰς νέας εἰς τὴν ἐργασίαν, ἐμελέτων μετὰ μεγίστης ζέσεως. Πᾶν ὅτι μοὶ ἐδείκνυον ἦτο δι' ἐμὲ ὅλως νέον, καὶ διὰ τοῦτο ὑπεκίνει τὸ ἐνδιαφέρον μου εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν.

Εἰς διάστημα ἑνὸς ἔτους ἔμαθον τὴν Γαλλικὴν καὶ τὰς λοιπὰς γλώσσας. Ἤρχισα νὰ ψάλλω μὲ κλειδοκύμβαλον ἢ φόρμιγγα, ἐχόρευον ὡς χορεύουσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, καὶ τέλος πάντων κατέστην τοιαύτη ὁποίαν ὁ πατήρ μου μ' ἐπεθύμει κατὰ πάντα.

Ἐσπέραν τινὰ μετὰ τὰ μαθήματά μου ἦλθε πρὸς ἐμέ.

—Μὶς Σούκη, μοὶ εἶπε, τὴν νύκτα ταύτην δίδω τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον εἰς τοὺς ἀδελφούς μου· χρεωστεῖς πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην καὶ σέβας, διότι εἶναι ἄνθρωποι κατὰ τὴν καρδίαν μου, ἐπιτήδειοι, τολμηροὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ ἀπατήσωσι τὸν ἀνόητον

συρεφτὸν, τὸν ὁποῖον ὀνομάζουσι κόσμον... Μέλλω νὰ σὲ παρουσιάσω ἐνώπιον αὐτῶν... Γίνου ὡραιοτάτη, Μὶς Σούκη, ἵνα πάντες οἱ ἀδελφοί μου μὲ ὀνομάσωσιν εὐτυχῆ πατέρα.

Οἱ λόγοι του οὗτοι ἦσαν διαταγή, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀποκριθῶ οὐδέν.

Καθ' ἣν στιγμὴν διευθυνόμην πρὸς τὸ δωμάτιόν μου, ὅπερ ἦτο πάντοτε τὸ αὐτὸ, κείμενον παρὰ τῇ αἰθούσῃ, ἥτις ἔβλεπεν εἰς τὸν κῆπον, μὲ ἀνεκάλεσε.

—Δὲν ἤθελες εὐχαριστηθῆ πολὺ, ἂν ἔβλεπες πάλιν τὸν Ῥοβοὰμ; μὲ ἠρώτησε.

Πρὸ ἑνὸς ἔτους δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸν δυστυχῆ ἄλαλον, τὸν ὁποῖον εἶχον ἀπομακρύνει ἀπ' ἐμοῦ ταυτοχρόνως μὲ τὴν Ἐγκράτειαν· αἱ ἀναμνήσεις μου ἦσαν τόσον ὀλίγαι, μυλόρδε, ὥστε ἑκάστη αὐτῶν μοὶ ἦτο προσφιλής. Ἐξέφρασα χαρὰν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ ἐπανίδω τὸν Ῥοβοὰμ.

—Ἔλα λοιπὸν, μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ μου λαβὼν τὴν χεῖρά μου.

Μὲ ἐπέρασε διὰ τῆς ἀντιθέτου θύρας τοῦ θαλαμίσκου του, καὶ ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἑστιατόριον τὸ ὁποῖον εἴπετο, ἠνέῳξε πλαγίαν θύραν κοινωνοῦσαν μὲ τὸν μεταξὺ διάδρομον.—Ποσῶς δὲν ὑπώπτευον ὅτι ὑπῆρχεν ἡ θύρα αὕτη.—Διήλθομεν στενώτατον διάδρομον, φωτιζόμενον ὑπὸ λύχνου, καὶ μετὰ δέκα περίπου βήματα, εὑρέθημεν ἐνώπιον καθέτου καὶ ὡς κρεμαστῆς τινος κλίμακος, εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τῆς ὁποίας ὑπῆρχε κρύπτρα.

—Ἀνάβα, Σούκη, ἀνάβα, ἐπανέλαβεν ὁ Ἰσμαήλ. Ἐκεῖ ἐπάνω κατοικεῖ ὁ Ῥοβοάμ.

Ἀνέβην ἄνευ οὐδενὸς αἰσθήματος τρόμου, καὶ μόνον αἰσθανομένη σφοδρὰν περιέργειαν.

Ἀφοῦ ἔρθασα εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα,—ὅπερ ἦτο βεβαίως τὸ τρίτον τῆς οἰκίας, διότι ἡ μυστηριώδης ἐκείνη κλίμαξ ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ πρῶτον, ὁ πατήρ μου ἐκτύπησε σιγανὰ χαμιλήν τινα θύραν, ἥτις σχεδὸν πάραυτα ἠνεῴχθη. Πρὶν εἰσέλθῃ, μὲ ἐθεώρησε μειδιῶν, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ὑπὸ τὴν χλεύην αὐτοῦ ὑπῆρχε τρόμος.

—Μὶς Σούκη, μοὶ εἶπε μὲ τόνον κομπαστικὸν, ἅμα δὲ καὶ πικρόν.—Ἰδοὺ τὸ σπουδαστήριόν μου... Μέλλω νὰ σοὶ εἴπω μυστικόν τι, θυγάτριόν μου· τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν ἄνθρωπός τις ἤθελεν εἰσέλθει ἕως ἐδῶ, ὁ Ἰσμαὴλ Σπένσερ ἤθελε κρεμασθῆ, Σωσάννα.

—Τί πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ κρεμασθῇ τις, κύριε; τὸν ἠρώτησα.

Τὸ μειδίαμά του τὸν ἐπρόδωσε καὶ ἡ σιαγὼν αὐτοῦ ἐκινήθη σπασμωδῶς.

—Εἶναι ὡραῖον πρᾶγμα, μοὶ ἀπεκρίθη, καὶ ὑπόσχομαι νὰ σοὶ τὸ δείξω καμμίαν ἡμέραν.

Κεφ. ΙΕ'. Τὸ Τεχνουργεῖον.

Αἱ λέξεις αὗται, αἵτινες ἔμελλον βραδύτερον νὰ λάβωσι δι' ἐμὲ καὶ δι' ἐκεῖνον σημασίαν τοσοῦτον τρομερὰν, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ἡ Σωσάννα, δὲν μοὶ ἔκαμαν τότε οὐδεμίαν ἐντύπωσιν. Πόθεν ἤθελον μάθει ὅτι ὑπῆρχον ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης ἐγὼ, ἥτις μετὰ πολλοῦ κόπου ἀπηλλάγην τοῦ νὰ πιστεύω ὅτι τὸ ἔγκλημα εἶναι ἄξιον ἀμοιβῆς ἐν τῷ κόσμῳ; Τὸ δωμάτιον τὸ ὁποῖον ὁ πατήρ μου ὠνόμαζε σπουδαστήριόν του ἦτο εὐμέγεθες τεχνουργεῖον ἔνθα εὑρίσκοντο ἐρριμμένα φύρδην μίγδην τὰ πλέον ἀνόμοια ἀντικείμενα. Ἀριστερόθεν εἰσερχομένη εἶδον ἐπὶ μεγάλης τινὸς τραπέζης ὁπωσοῦν ἐν καλῇ τάξει μέγα πλῆθος διαφόρων ἐνδυμασιῶν. Ὑπῆρχον στρατιωτικαὶ στολαὶ διαφόρων χωρῶν, περσικοὶ ἐπενδύται, ἡ στολὴ ἑνὸς *πολισμάνου*, ἐνδύματα τῆς αὐλῆς καὶ σάγοι ἐξ ὑφάσματος ὠμοῦ.

Πλησίον τῆς τραπέζης ἐπί τινος καλλωπιστηρίου ἦσαν ἐν τάξει ἀγγεῖα μύρων διαφόρων χρωμάτων, γενειάδες τεχνηταὶ, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τινος, εἰς ἣν ἦτο φενάκη, ἐκρέμαντο δακτυλειοειδεῖς οἱ πλόκαμοι ξανθῆς τινος καὶ ὡραίας κόμης, ἥτις τοσαύτην φυσικὴν ὁμοιότητα εἶχεν, ὥστε ἤθελεν εἰπεῖ τις ὅτι ἀπεσπάσθη ὁλόκληρος ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπου.

Περαιτέρω ὑπῆρχον ἐντός τινος θήκης, πλῆθος ἐργαλείων μεγάλων καὶ μικρῶν, τὰ ὁποῖα, ὡς ἔμαθον βραδύτερον, ἦσαν ἐργαλεῖα σιδηρουργίας.

Ἀμέσως μετὰ τὴν θήκην εἵποντο ὅπλα. Ἦσαν δὲ ξίφη διαφόρων σχημάτων καὶ μεγέθους, πιστόλια, καὶ βραχεῖαι μολυβδοκέφαλοι ῥάβδοι, τῶν ὁποίων, ὡς λέγουσιν, ἡ πληγὴ εἶναι πάντοτε θανατηφόρος.

Διῆλθον δι' ὅλων τούτων, μυλόρδε, ὡς τὸ παιδίον, ὅπερ εὑρίσκεται ἐν μέσῳ τῶν σπανιωτάτων μουσείων. Παρετήρουν μὲ περιέργειαν, ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς συγκινήσεως, τὰ πράγματα ταῦτα, ἐκ τῶν ὁποίων καὶτὸ ἐλάχιστον ἦτο προσδιωρισμένον εἰς ἰδιαίτερον σκοπὸν ἀποβλέποντα εἰς χωριστὸν εἶδος ἐγκλήματος.

Ὦ! Ἤδη ἠξεύρω, μυλόρδε, εἰς τί χρησιμεύουσι πάντα ταῦτα· καὶ μὴ ἐκπλήττεσθε διὰ τὴν γνῶσίν μου ταύτην, διότι παρευρέθην εἰς τὴν δίκην τοῦ Ἰσμαὴλ Σπένσερ. Εἶδον νὰ φέρωσιν εἰς τὸ δικαστήριον πάντα τὰ ἐργαλεῖα τοῦ τεχνουργείου τοῦ πατρός μου τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο. Ὁ δικαστὴς ἀνεδέχετο νὰ προσδιορίζῃ τὴν χρῆσιν ἑκάστου αὐτῶν—Ἕκαστον ἐχρησίμευσε κατ' ὀλίγον εἰς τὸ νὰ κρεμασθῇ ὁ πατήρ μου.

—Πῶς σοὶ φαίνονται ταῦτα Μὶς Σούκη; ἠρώτησεν ὁ Ἰσμαήλ.

—Ὦ! Κύριε, ἀνεβόησα, τὸ μαχαίριον τοῦτο εἶναι πάντῃ ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ἐπαίτου ἐκείνου ὅστις ἔσφαξε τὴν δυστυχῆ Κόραν μου.

—Δώδεκα ὥρας μετὰ τὸν θάνατόν της!... προσέθηκεν ὁ πατήρ μου μυκτηρίζων. Ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ τούτου... Τοῦ διαβόλου ὁ Βώβης ἐκεῖνος δὲν εἶναι Ἰουδαῖος... ἀλλὰ θὰ προχωρήσῃ πολύ.

Ὑπῆρχον πρὸς τούτοις καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα εἰς τὸ μυστικὸν δωμάτιον τοῦ πατρός μου, ἀλλ'

ἔρχομαι ἀμέσως εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπισκέψεώς μας.

Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου δεξιᾷ τῆς εἰσόδου ὑπῆρχε καλύβη ἐκ σανίδων παρομοία πρὸς τὰς τῶν καπηλείων. Ἡ καλύβη αὕτη ἀπετέλει μικρόν τι γραφεῖον ὅπου ἵστατο ὁ ἄλαλος Ῥοβοάμ.

Πόσον ἦτο μεταβεβλημένος, μυλόρδε, ἀφ' ἑνὸς ἔτους. Αἱ ἰσχναὶ καὶ κοῖλαι παρειαί του ἐκαλύπτοντο ὑπὸ γενειάδος παρημελημένης καὶ ἀκαθάρτου· ἡ κόμη του νύξησε τοσοῦτον ὥστε ἐκάλυπτε τοὺς ὤμους του. Ἐφαίνετο ὡς γέρων ἄγριος, ἐμπαθὴς, καὶ ἐξηντλημένος.—Οἱ αἰχμάλωτοι εἶναι βεβαίως εἰς τοιαύτην κατάστασιν μετὰ πεντήκοντα ἐτῶν κάθειρξιν.

Ὕψωσεν ἐπ' ἐμὲ τὸν κατηφῆ ὀφθαλμόν του, καὶ κατὰ πρῶτον δὲν μὲ ἐγνώρισε. Εὐθὺς δὲ πάλιν ἤρχισε τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον θέλω σᾶς ἐξηγήσει ἀμέσως.

—Λοιπὸν! Ῥοβοὰμ, ἠρώτησεν ὁ πατήρ μου, γνωρίζεις τὴν Κυρίαν Σούκην;

Ὁ ἄλαλος ὕψωσε βλέμμα ἐκστατικὸν,—Ἔπειτα ἐξέπεμψε γρυλλισμὸν χαρᾶς, καὶ γλυκὺ μειδίαμα διῆλθε ταχέως τὸ ἐφθαρμένον πρόσωπόν του.

Μοὶ ἔκαμε σημεῖον φιλικὸν καὶ σεβασμοῦ ἐκφραστικὸν ἐνταυτῷ διὰ τῆς κεφαλῆς.

—Καλέ μου Ῥοβοὰμ, τῷ εἶπον, διατί δὲν φαίνεσαι πλέον;

Παρετήρησε τὸν πατέρα μου μὲ ἦθος φόβου, ὅπερ ἐξέφραζε καθαρῶς τὸ μέγα βάρος τῆς δουλείας δι' ἧς οὗτος τὸν ἐπεβάρυνε.—Τὸ βλέμμα τοῦτο ἦτο διπλοῦν, ὡς εἶναι τὸ βλέμμα παντὸς δούλου. Διέκρινα ἐν αὐτῷ ὑποταγὴν βιαίαν, καὶ ἐν τῇ ὑποταγῇ ταύτῃ μῖσος.

Διὰ ποίας δυνάμεως ὁ Ἰσμαὴλ εἶχε δυνηθῆ νὰ ἀποκλείσῃ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, νὰ περιστείλῃ τὴν ἀπέχθειάν του εἰς σιωπὴν, καὶ νὰ ὑπακούηται παρ' αὐτοῦ;—Ποτὲ δὲν ἔμαθον τοῦτο, μυλόρδε, ἀλλὰ λέγουσιν ὅτι ἄνδρες ἰσχυροὶ καὶ γενναῖοι ἠδυνήθησαν νὰ καταδαμάσωσι πολλάκις λέοντας καὶ τίγρεις, νὰ παίζωσι μετ' αὐτῶν, καὶ μάλιστα νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτοῖς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς θελήσεώς των.

Ἰδοὺ ὁποῖον ἦτο τὸ ἔργον τοῦ Ῥοβοὰμ ἐν τῷ τεχνουργείῳ τούτῳ ὅθεν οὐδὲ ἅπαξ εἶχεν ἐξέλθει ἐπὶ ἓν ἔτος.

Πέριξ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἥτις κατεῖχε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν καλύβην του, ὑπῆρχον μικρὰ χαρτία ἐπιμήκη, ἐκτετυπωμένα κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ πλήρη γραμμάτων. Τῇ δὲ κακεῖσε ἔβλεπέ τις ἐργαλεῖα γλύπτου, μελάνην διαφόρων χρωμάτων, καὶ τὰ ἐγγεγλημμένα ἐκεῖνα μικρὰ τεμάχια τοῦ σκληροῦ ξύλου, περὶ τῶν ὁποίων σᾶς προεῖπον.

Ὁ Ῥοβοὰμ ἐπλαστογράφει διὰ τὸν πατέρα μου τὰ γραμμάτια τῶν κυριωτέρων ἐμπορικῶν οἴκων τοῦ Λονδίνου· ἢ μᾶλλον ἐπροσπάθει νὰ τὰ πλαστογραφήσῃ, διότι τὸ δυστυχὲς τοῦτο πλάσμα δὲν εἶχεν εἰσέτι δυνηθῆ ἕως τότε νὰ μιμηθῇ αὐτὰ ἐντελῶς κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ἰσμαὴλ, καὶ Κύριος οἶδεν ὁπόσαι σκληραὶ τιμωρίαι παρηκολούθουν τὰς ἀτελεῖς αὐτοῦ ἀποπείρας.

Δὲν ἦτο ὅμως εὔκολον τοῦτο, καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἀποτυγχάνῃ εἰς τὴν ἔνοχον καὶ δύσκολον ταύτην ἐργασίαν. Ἔπρεπε νὰ μιμηθῇ περισσοτέρας τῶν ἑκατὸν ὑπογραφὰς, νὰ πλαστογραφήσῃ πολλὰς σφραγῖδας, νὰ ἀντιγράψῃ διάφορα ἐκτυπώματα, ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ ἀπεικάσῃ λεπτομερῶς τοὺς ἀπείρους ἐκείνους χρωματισμοὺς, τοὺς ὁποίους οἱ ἔμποροι διακρίνουσιν ὡς φαίνεται δι' ἑνὸς βλέμματος, καὶ οἵτινες ἀποτελοῦσι διαφορὰς μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τῆς δεῖνος ἢ τῆς δεῖνος μεγάλης ἐμπορικῆς οἰκίας· σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἀπατηθῇ ὁ καλὸς ἔμπορος.

Κατεγίνετο λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Ῥοβοὰμ.—Ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας εἰργάζετο, ἐπισκευάζων τοὺς τύπους του, ἐπιδιορθῶν τὰς σφραγῖδας του, καὶ συνειθίζων τὴν χεῖρά του νὰ συστρέφῃ μὲ τόλμην καὶ διὰ μιᾶς τοὺς ἰδιοτρόπους ἑλιγμοὺς ἐμπορικῆς μονογραφίας.

Μετὰ πᾶσαν ἀπόπειραν ὁ πατήρ μου ἤρχετο νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ ἀποτέλεσμα· καὶ ὁ πατήρ μου ἦτο ἀνήλεως ἐπιθεωρητὴς, μυλόρδε. Ὁ διορατικὸς ὀφθαλμός του ἀνεκάλυπτε τὰ λεπτότατα λάθη. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπρόκειτο νὰ διακυβεύσῃ τὴν ζωήν του, οὐδὲν λάθος, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ συγχωρήσῃ.

Τότε ὁ Ῥοβοὰμ ἀποθαρρυνόμενος ἀπεκοιμᾶτο μὲ τὴν ἀπελπισίαν δαμασθέντος κτήνους. Ἔθραυε τὰ ἐργαλεῖά του, καὶ κατεκλίνετο ὕπτιος ἐπὶ τῆς κόνεως τοῦ τεχνουργείου. Ὁ πατήρ μου ἐλάμβανε ῥάβδον καὶ ἐκτύπα τὸν Ῥοβοὰμ, ἕως οὗ οὗτος, νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ πόνου, ἀνίστατο καὶ ἤρχιζε πάλιν τὴν ἐργασίαν του.

Διὰ τοῦτο ὁ Ῥοβοὰμ ἦτο ὠχρότατος, καὶ τὸ πρόσωπόν του εἶχε καταντήσει ὡς τὸ τοῦ γέροντος.

Βεβαίως ὁ δυστυχὴς ἄλαλος ὑπῆρξε δι' ἐμὲ αὐστηρὸς φύλαξ, ἀλλὰ καθὼς καὶ διὰ τὴν Ἐγκράτειαν οὕτω καὶ δι' αὐτὸν μοὶ ἔμενε μόνον προσφιλὴς ἀνάμνησις. Παραβαλλόμενα πρὸς τοὺς διδασκάλους τοὺς ὁποίους μοὶ εἶχον δώσει πρὸ ἑνὸς ἔτους, τὰ δύο ταῦτα δυστυχῆ ὄντα ἦσαν ἀνώτερα αὐτῶν. Ἀμφότερα εἶχον δείξει πρὸς ἐμὲ συμπάθειαν ἂν ὄχι ἀγάπην, καὶ καθὼς σᾶς εἶπον, μυλόρδε, τοὺς ἠγάπων.

Ἔτεινα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά μου, τὴν ὁποίαν ἥρπασε καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του.—Ἔπειτα μοὶ ἔδειξε μὲ ἐμπαθὲς σημεῖον τὸ παράθυρον ἢ μᾶλλον τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, ὅστις ἦτο ὄπισθεν τοῦ παραθύρου, καὶ ἐφάνη ἀναπνέων διαρκῶς...

Δυστυχὴς Ῥοβοὰμ!

Τὰ πάντα ἦσαν δουλεία καὶ κάθειρξις ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου. Ὁ δυστυχὴς ἄλαλος ὅστις ἐχρημάτισε δεσμοφύλαξ μου ἦτο ἤδη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὰς ἁλύσεις. Ὁ Ἰσμαὴλ ἐδέσμευεν οὕτω πάντας ὅσους ἐχρειάζετο.

Ἰδοῦσα τὸ κίνημα τοῦ Ῥοβοὰμ τοσοῦτον ἐκ-

φραστικὸν καὶ πλῆρες ἀμηχανίας, τὸ κίνημα ἐκεῖνο ὅπερ ἐζήτει τόσον φανερῶς ὀλίγην ἐλευθερίαν, οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπληρώθησαν δακρύων.—Ὁ Ἰσμαὴλ ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἤρχισε νὰ γελᾷ.

—Στὴν πίστιν μου, Μὶς Σούκη, εἶπε, ἠμπορεῖς νὰ παραστήσῃς ἀρκετὰ καλὰ τὸ πρόσωπον νέας κόρης καταδιωκομένης, ἐναρέτου καὶ συμπαθητικῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ βασιλικοῦ θεάτρου τοῦ Χορτοπαζάρου (Hay Market). Τοῦτο δὲν εἶναι κολακεία Μὶς Σούκη, καὶ θὰ προσπαθήσωμεν ἴσως νὰ σὲ εἰσαγάγωμεν εἰς τὸ δραματικὸν στάδιον... Ἀλλὰ δὲν ἀνέβημεν τόσον ὑψηλά, διὰ νὰ κλαίωμεν μόνον, καὶ ἐὰν τὸ κτῆνος τοῦτο ὁ Ῥοβοὰμ θέλῃ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀναπνεύσῃ δροσερὸν ἀέρα, ἀρκεῖ νὰ κάμῃ μικρὰν τρύπαν εἰς τὸν τοῖχον... Λοιπὸν, Ῥοβοὰμ, ἂς ὁμιλήσωμεν σοβαρῶς· ἐπροόδευσες εἰς τὸ ἔργον σου σήμερον;

Ὁ Ῥοβοὰμ ἔχωσε τὴν χεῖρά του εἰς κιβώτιον κεκρυμμένον ὄπισθεν τῆς τραπέζης αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνέσυρε πάλιν πλήρη γραμματίων, τὰ ὁποῖα ἐπρόσφερεν εἰς τὸν πατέρα μου. Οὗτος δὲ ἐκάθησε καὶ λαβὼν τὸ δίοπτρόν του ἤρχισε νὰ τὰ ἐξετάζῃ

Ἐκινεῖτό τις εἰς οἶκτον, μυλόρδε, βλέπων τὸν δυστυχῆ Ῥοβοὰμ ἀκολουθοῦντα μὲ βλέμμα ἀγωνίας πᾶσαν κίνησιν τοῦ πατρός μου. Ὁ ὀφθαλμός του ἐπροσπάθει νὰ ἀναγνώσῃ ἐπὶ τῆς ἀπαθοῦς φυσιογνωμίας τοῦ Ἰσμαὴλ.—Ὁ δυστυχὴς ὁτὲ μὲν ἔτρεμεν, ἄλλοτε δὲ συνωφρυοῦτο ὡσανεὶ ἰδέα πάλης διήρχετο διὰ τοῦ πνεύματός του. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ μῦς τοῦ προσώπου του διεστέλλοντο· τὸ βλέμμα του ἔχανε καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἀνησυχίαν ἥτις πρὸ ὀλίγου ἐνεψύχου αὐτό. Δὲν ἔμενεν ἐπὶ τοῦ ἀδρανοῦς γενομένου προσώπου του εἰμὴ ἔκφρασις ἀθυμίας ἀνεκφράστου.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχέ τι ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Ῥοβοὰμ τούτου, μυλόρδε. Ἡ καταβληθεῖσα δραστηριότης του, ἄλλοτε ἦτο βεβαίως μεγάλη, καὶ ἐχρειάσθη ὁ Ἰσμαὴλ νὰ καταφέρῃ πολλὰς πληγὰς κατὰ τῆς ῥωμαλέας ἐκείνης κεφαλῆς διὰ νὰ κάμψῃ αὐτὴν οὕτως εἰς τὸν ζυγόν.

Ἐν τούτοις ὁ πατήρ μου ἐλάμβανεν ἓν πρὸς ἓν τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, τὰ ἐψηλάφει, τὰ διώπτευε, τὰ περιέστρεφε, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε νὰ ἀριθμήσῃ ἕκαστον μόριον τοῦ χάρτου.

—Νὰ μὲ πάρ' ὁ διάβολος, ἂν αὐτὸς ὁ κατεργάρης ὁ βωβὸς δὲν εἶναι ἱκανὸς διὰ κάτι τι! εἶπε τέλος πάντων.—Ἰδοὺ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Δάους, Πήβλς καὶ υἱῶν, τοῦ Λούδγαιτ-Χίλλ μιμηθεῖσα ὡς ὑπὸ καλλιτέχνου . . . Θὰ λάβῃς ἀπόψε μίαν ὀκᾶν σέρβι (1), Ῥοβοὰμ!... Πάγει καλά... Μὰ τὴν πίστην μου πάγει πολὺ καλά!— Ὁ Ῥοβοὰμ ἐδέχθη τοὺς ἐπαίνους τούτους χωρὶς νὰ κινήσῃ τὰς ὀφρῦς του. Ἓν μόνον αἴσθημα ἐπεκράτει εἰσέτι ἐν αὐτῷ· ὁ φόβος...

Ἀπατῶμαι μυλόρδε. Ὑπῆρχεν ἄλλο τι ἐν τῷ Ῥοβοὰμ. Ἐμίσει καὶ ἤλπιζε νὰ ἐκδικηθῇ.

(1) Εἶδος οἴνου ἐκλεκτοῦ.

Ὁ πατήρ μου ἐκράτησεν ἓξ γραμμάτια, καὶ ἀπέδωκε τὰ λοιπὰ εἰς τὸν Ῥοβοὰμ.

—Τώρα πηγαίνεις καλλίτερα, ἄρχων ἄλαλε, τῷ εἶπε· πολὺ καλλίτερα. Θὰ κατορθώσῃς νὰ ἐπιτύχῃς ἐντελῶς, Ῥοβοὰμ, καὶ τότε ἠμπορεῖς νὰ καυχᾶσαι ὅτι εἶσαι ὁ πλουσιώτατος καὶ εὐτυχέστατος ἄλαλος τοῦ κόσμου... Ἐξακολούθει... δὲν ὑπάρχει τίποτε ἐπιλήψιμον εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν Δάους, Πήβλς καὶ υἱῶν, τίποτε τῇ ἀληθείᾳ!... οὐδὲ εἰς τὴν τῶν Φώντλη τῆς ὁδοῦ τοῦ Ταμέσεως καὶ οὐδὲ εἰς τὴν τῶν Βλοὺντ καὶ Δάβις, τῶν τραπεζιτῶν τοῦ βασιλέως,—Οὗ τὴν χαριεστάτην μεγαλειότητα διαφυλάξοι Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ. Τὰ λοιπὰ εἶναι κατά τι ἐλλειπῆ· μικρὰ πράγματα, Ῥοβοὰμ! Ὀλίγους μῆνας ἂν ἐργασθῇς ἀκόμη, θὰ γίνῃς ὁ κύριος τοῦ Ἄστεως τοῦ Λονδίνου.

Ἔθηκεν εἰς τὸν κόλπον του τὰ πέντε ἢ ἓξ ἐμπορικὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα ἐκράτησε, καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

—Ὑγίαινε, Ῥοβοὰμ, εἶπον εἰς τὸν δυστυχῆ ἄλαλον, θὰ ἐπανέλθω νὰ σὲ ἴδω.

Ὁ Ῥοβοὰμ ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.—Ὁ δὲ πατήρ μου μὲ ἀπήγαγεν.

Ὁ Ῥοβοὰμ προεξέβαλε τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς καλύβης του καὶ μᾶς ἠκολούθησε μέχρι τῆς θύρας μὲ βλέμμα ζηλότυπον. Ἡμεῖς μὲν ἐξηρχόμεθα ἔξω, ὁ δὲ δυστυχὴς ἄλαλος ἔμενε καρφωμένος εἰς τὴν φυλακὴν αὐτοῦ! Φεῦ! μυλόρδε, καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἤμην δεσμία! καὶ ὅμως ἐξῆλθον μὲ καρδίαν συντετριμμένην.

Εἴχομεν κατάβῃ τὴν κλίμακα, καὶ εὑρισκόμεθα πλησίον τῆς ἀφανοῦς θύρας ἥτις συνείχετο μὲ τὴν αἴθουσαν, ὅτε ἤκουσα τὸν ἦχον φωνῆς ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς θύρας, καὶ ἐκρύβην ὑπὸ δειλίας ὄπισθεν τοῦ Ἰσμαὴλ.—Ἦσαν οἱ προσκεκλημένοι τοῦ πατρός μου, οἵτινες συνδιελέγοντο περιμένοντες αὐτόν. Μὲ ἐπέρασε διὰ τοῦ θαλαμίσκου καὶ μὲ διέταξε νὰ ὑπάγω νὰ στολισθῶ.

Ὅτε ἐπανῆλθον κεκοσμημένη ἐπιμελῶς ὑπὸ τῶν ἐπιτηδείων χειρῶν γαλλίδος τινος θαλαμηπόλου, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰσμαὴλ εἶχεν ἀφιερώσει εἰς ὑπηρεσίαν μου, θόρυβος ἠγέρθη μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων. Ἦσαν δώδεκα καὶ ἤδη ἐκάθηντο περὶ τὴν τράπεζαν, ὅπου ἦσαν παρατεθειμένα ἐξαίρετα φαγητά. Σπανίως εἶδον, μυλόρδε, συνάθροισιν ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων ἡ θέα ἦτο σεβασμιωτέρα. Ὁ πατήρ μου ἦτο ὁ νεώτατος παντων αὐτῶν· οἱ λοιποὶ εἶχον γενειάδας λευκὰς ἢ λευκοφαίους,—ἐκ τῶν ὡραίων ἐκείνων γενειάδων, αἵτινες κρέμανται μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν σοφῶν τῆς Ἀνατολῆς

Ἠσθάνθην ἐμαυτὴν καταληφθεῖσαν ἀπὸ σέβας ἐνώπιον τῆς σεμνῆς ταύτης ὁμηγύρεως.

Ὑπηρέται τοὺς ὁποίους ποτὲ δὲν εἶχον ἰδεῖ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου παρίσταντο εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔχυνον οἶνον, τὸν ὁποῖον πάντες ἀναιζεραίτως οἱ προσκεκλημένοι μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔπινον μὲ ἄκραν μετριότητα.